...Ы ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫЕ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 83 (7991)
АПРЕЛИИН 6
ПЯТНИЦА
1956 он

Сэн 20 мүнгэн

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Шведскэ, советскэ арадуудай хани барисаанай түлөө

...ветскэ правительствын уряа... ерэһэн Швециин Премьер-Министр Таге Эрландер мартын 29-һөө ...иин 4 хүрэтэр Москвада байбайна.

...ремьер-Министр Т. Эрландер, ...нтэй хамта ерэлсэһэн Дотоодын ...үүдэй министр Г. Хедлунд гэг... СССР-эй Министрнүүдэй Сове... Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин, ...Р-эй Верховно Соведэй Прези... ...эй Гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гэй ...дэхи секретарь Н. С. Хрущев, ...Р-эй Министрнүүдэй Соведэй ...үлэгшын Нэгэдэхи орлогшо, ...адын хэрэгүүдэй министр В. М. ...лов болон Советскэ Союзай бу... хүтэлбэрилхы ажал-ябуулаг...ай хэлсээ хээ.

...ветско-шведскэ коммюнике до... ...бэшэгдэһэн энэ хэлсээнэй дүн... Швециин ба СССР-эй гол шу... интересүүдтэ, мүн тэрэшэлэн ...лын хойто хубида эб найрам... бэхижүүлгын интересүүдтэ ха...аха байна.

...ветскэ болон шведскэ гүрэнэй ...-ябуулагшад Швеци Советскэ ...хоёрой хани ёһоной ба һайн ...энэрэй харилсаанай үндэһэ ...дээрэ һанамжануудаа сэхэ ..., ашагтай туһатайгаар хэлсэ...байна.

...хоорондын байдал тухай һа...ануудаа хэлсэһэн ябадал ехэ ...шанартай. «Швеци хадаа ам...байдалай үедэ, — гэжэ ком...ке дотор хэлэгдэнэ,—союзууд... ...олсохогүй гэһэн өөрынгөө зан...а политикые бэелүүлнэ, энэнь ...дайнай болошоо һаа, ООН-...эшүүн байһанһаа дулдыдаһан ...уудай ёһоор, нейтралитет ба...лжа байха гэһэн зорилготой. ...скэ талын бододогой ёһоор, ...адаадын политика Швециин ...есүүдтэ харюусахаһаа гадна, ...лын энэ хубида амгалан ба ха...ёһоной холбоо харилсаатай бай...адалда туһалха зэргэтэй гэжэ ...скэ Премьер-Министр болон ...циин Дотоодын хэрэгүүдэй ми... зааһан байна. Швециин союа оролсодоггүй ба эб найрам... дуратай энэ политикыень ... энээнэй урда тээхидэл саа...ашье хүндэлжэ байха гэжэ со...э талаһаа мэдүүлэгдээ».

...едскэ гүрэнэй нейтральна по...ые шууд сэхээр ябуулжа бай...ань эб найрамдал бэхижүүл... интересүүдтэй зохилдохо бай...нь ямаршье ажаг һэжэг бай... Тиимэ политикые советскэ ...хэзээдэшье хүндэлдэг байна.

...асхоорондын түгшүүрилые ...дань һулаpуулгада, Нэгэдэ... Нацануудай Организациин Ус...втор заагдаһан ёһо гуримуу... тусхайлбал, тус организациин ...д гүрэнүүдэй дулдыданги бэ...а бэеэ даанхай байдал хүндэл...бэдээ добтолхогүй, бэе бэ...э дотоодын хэрэгтэ хамаарал...үй гэһэн ёһо гуримуудай үндэ... арадуудай хоорондо амгалан ...й харилсаа холбоо хүгжөөлгэ...һалхые» СССР-эй ба Швециин ...э байһан тухай коммюнике ... мэдүүлгые уласхоорондын үр...онинитэ тэрэшэлэн һайшаан ут...

...етскэ гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэ...ээнэй урда тээ Финляндиин, ...гиин, Даниин гүрэнэй ажал...агшадтай уулзаха үедэ улас... ...дын харилсаанай дурсагда... ёһо гуримууд мүн лэ һайшааг...эн. Эдэ арюун ёһо гуримуудые ...оор бэелүүлхэдэ Европын хой...биие эб найрамдалай бата хэ...болгохо, эндэ ажаһуудаг бүхы ...удай хани ёһоор, һайн дураара харилсаха зоно болгохо арга олгоно, гүрэнүүдэй хоорондоо амгалан ёһоор зэргэ оршон байха эшэ үндэһые бэхижүүлнэ.

«Бүгэдэнитээрээ буу зэбсэг ба зэбсэгтэ хүсэнүүдэй тооё хороохо, мүн атомна зэбсэг хорихо ба хинаха тушаа, тэрэшэлэн атомай хүсые амгалан ажалда хэрэглэхэ талаар уласхоорондын харилсаа холбоо үргэдхэхэ тушаа бодото үрэ дүнгүүдые Нэгэдэмэл Нацануудай Организацида туйлаха гэһэн хүсэл эрмэлзэлгын үргэдэжэ байлан ябадалые дэмжэхээр» хоёр талын бэлэн байһан тухай советско-шведскэ коммюнике дотор хэлэгдэһэниие советскэ арад, мүн тэрэшэлэн эб найрамдалда дуратай бүхы бусад арадууд ехээр һайшаан уттаа.

Шэнэ дайнай аюулые зайсуулха, ядерна зэбсэгэй һандараалгын аюулһаа, яаралтайгаар зэбсэгжэлгын хүшэр хүндэ хойшолонгоһоо хүн түрэлтэниие абарха гэһэн агуу ехэ, арюун зорилго хадаа бүхы оронуудай хүсэлэлгээ нэгэдүүлхые эринэ. Мүнөө оагай энэ тон шухала асуудалые шиидхэлгэдэ Шведскэ правительствын туһалхые хүсэжэ байһыень советскэ хүнүүд һайшаана.

Хоорондоо худалдаа наймаа, научна болон культурна холбоо саашадань үргэдхэхые, спорт болон туризмын талаар харилсаа байгуулхые хоёр талын хүсэжэ ба шухалада тоолоно байһан тухай коммюнике доторхи мэдүүлгэ хадаа уласхоорондын харилсаа холбооё үргэдхэхэ, арадуудай хани ёһоной харилсаае бэхижүүлхэ интересүүдтэ харюусана.

Һүүлэй үедэ СССР Швеци хоёрой хоорондо научна ба культурна харилсаа холбоон үргэдэһэн байна. Энэ харилсаа холбооё үргэдхэлгэ ехэ удхашанартай гэжэ хоёр оронууд тоолоно. Түбхын түрүүндэ медицинын, естественнэ ба техническэ наукануудай талаар научно-шэнжэлэлгын мэргэжэлтэй хүдэлмэрилэгшэдые бэе бэедээ эльгээлсэдэг, орон оронойнгоо архивууд болон библиотекэнүүдтэ научна хүдэлмэрилэгшэдөө оруулдаг, хоёр оронуудай научна ба культурна эмхи зургаануудай хоорондо литература болон хэблэлнүүдые үргэнөөр абалсадаг болохо ябадалые һаяар бэелүүлхэ гэжэ хэлсээнэй үедэ үгээ ойлголсоһон байна. СССР дотор дээдэ һуралсал эмхидхэлгые шэнжэлхын тулада экспертнүүдэй делегациие эльгээхэ хүсэлэнтэй байһанаа шведскэ талаһаа мэдүүлһэн байна. Швецидэ техническэ кадрнуудые бэлэдхэлгые мүн лэ тиигэжэ шэнжэлхэ хүсэлэнтэй байһан тухайгаа советскэ талаһаа мэдүүлбэ. Хараалагдаһан хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлгэ хоёр арадуудай хани ёһоной харилсаае бэхижүүлгэдэ, бэе бэеэ һайнаар ойлголсодог болохо ябадалда зайлашагүй туһалха байна.

Шведскэ арадтай хани барисаагаа саашадань хүгжөөхые советскэ арад хүсэнэ. «Манай арадуудай хоорондоо хани барисаатай байха арга боломжо бии гэжэ батаар этигэнэб» — тэжэ Швециин Премьер-Министр Т. Эрландер СССР-тэ ерэмсээрээ хэһэн мэдүүлгэ доторoo хэлээ һэн. СССР-эй, Швециин гүрэнэй ажал-ябуулагшадай хоорондо болоһон хэлсээн энэ этигэмжын үнэн зүб байһаниие баталаа. Энэ хэлсээн манай арадуудай хани барисаае бэхижүүлгэдэ, Европа болон бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлгэдэ туһалха байна.

(«Правдын» апрелиин 5-най түрүү бэшэг).

Хонишодой габьяата хэрэг

...ТА.(ТАСС). Забайкальеда ехэ ...ритгүй хабар боложо байна. ...наран шаража, саһан түргэ... хайлана. Гэбэшье, заримдаа ... бордоһон болодог зандаа. ...үедэ үргэн талада ехэ бэрхэ...эй болодог.

...хан Дулма Цыбеновагай 800 хонидые бэлшээжэ, гэрһээ хо...тарынь гэнтэ һалхи бордоһон ... Оршон тойрон түргэнөөр ха... болобо. Теэд Дулма айжа ... байнгүй, һалхи бордоһоной ...тэйгөөр үлеэдэггүй гүнзэгы ...жалга руу хонидоо туужа оруулба. Хонишон бүхэли үдэртөө амарангүй, хонидоо нэгэ газарта бөөгнэрүүлэн байлгаа. Үдэшэлэн тээшэ колхознигууд ерэжэ туһа хүргэбэ. Нэгэшье хонин үхөөгүй байгаа.

Мүн энэ үдэр ахалагша хонишон Нина Раднаева эхэтээ 900 хони адуулжа ябатараа һалхи бордоһондо дайрагдаба. Эдэ эхэнэрнүүд хонидоо һалхи руу туугаад, далда газарта оруулжа абарһан байна.

Колхозой правлени колхознигуудай зүгһөө хонишодто баясхалан хүргэбэ.

Түрэл орон доторнай

Ороноймнай полинууд дээрэ

БАКУ. (ТАСС). Азербайджанда март соо бүхыдөө шахуу хүйтэн байба. Хабарай энэ түрүүшын һарада үбэлэйхидэ орходоо саһан ехээр ороо. Гэбэшье, апрель соо ехэ дулаан боложо байна. Наранай элшэ газарай хүрьһые улам бүри дулаасуулна. Республикын бүхы районуудаар мүнөө хабарай тарилга үргэлжэдөө үнгэргэгдэжэ байна. Зарим районууд овощь тарижа эхилээ. Эндэ овощь бүхы талмай дээрэ шахуу квадратно-гнездовой аргаар таригдана. Овощь таридаг районуудта тэжээлэй кубигууд нёдондонойхидо орходоо 4 дахин ехээр бэлэдхэгдэһэн байгаа.

***

ЧИМКЕНТ. (ТАСС). Урда Казахстанай колхозууд кукуруза тарижа эхилбэ. Кукуруза квадратно-гнездовой аргаар таригдана. Тарилгые түргэнөөр үнгэргэхын тула МТС-үүд тусхай сеялкэнүүдһээ гадна, 60—60 сантиметр квадратайгаар тариха болгогдожо тааруулагдаһан хлопок таридаг сеялкэнүүдые хэрэглэнэ.

***

ОДЕССА. (ТАСС). Областиин урда районуудай машинно-тракторна станцинууд полевой хүдэлмэридэ 1000 гаран тракторна агрегадуудые табиба. Днестер ба Дунай шадарай колхозуудта МТС-үүдэй механизаторнууд 2—2,5 хүдэлмэриин үдэрэй турша соо 200 мянга үлүүтэй гектар намарай пар болоң намарай таряа борнойлоо. Мүнөө хабарай онсо илгаатай тааралдуулан, механизаторнууд таряанажалай бригаданuудтай хамтадаа, агрономуудай хүтэлбэреэр тарилгын урда тээхи хүрьһэ элдүүрилгые ба тарилгые газар газарта ондо ондоогоор үнгэргэнэ. Жэшээлхэдэ, Овидиопольско районой Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо үрэһэ хүрэнгын һайнаар таригдахын тула сеялкын хойноһоо нагшуурга болон борной шагтагалагдана. Зарим артельнүүдтэ буртаг үбһэгүй сэбэр полинууд гүнзэгыгөөр культивацилагдаад, тарилгын һүүлээр катогоор дарагдана. Хүрьһэндэ шииг нойто бариха ба ургасые жэгдэ һайнаар ургуулха гэһэн бусадшье агротехническэ түрүү арганууд хэрэглэгдэнэ.

Эсхэлгын ба оёлгын кружогууд

Ажалай резервнүүдэй ремесленнэ, техническэ, тусхай болон һуралсалай бусад газарнуудта хубсаһа эсхэлгын ба оёлгын кружогууд эмхидхэгдэхэнь. Басагад хүнгэн гадар хубсаһа ба дотор хубсаһа оёжо һураха юм.

Занятинуудынь һуралсалһаа ондоо сагта долоон хоног соо хоёр дахин үнгэргэгдэхэ байна. Эдэ кружогуудые хүтэлбэрилхын тула мастерскойнууд болон артельнүүдэй мэргэжэлтэд, оёдолой промышленностьда кадрнуудые бэлэдхэдэг мастернууд элсүүлэгдэхэ байна.

Ойрын үедэ кружогуудта хэрэглэгдэхэ оёдолой машинанууд худалдан абтахань.

(ТАСС).

Челябинска область. Новосаткинска магнезитовэ заводой түрүүшын ээлжээн ашаглалгада оруулагдаа. Булад шудхадаг пеэшэнүүдтэ дэбдихэ галда шатасагүй магнезилынэ зүйлнүүд энэ заводто бүтээн гаргагдаха юм. Шэнэ предприятидахи бүхы ажалынь механизациин, автоматизациин ашаар бүтээгдэхэ байна.

Заводой коллектив зургаадахи табанжэлэй түрүүшын жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллажа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: түрүүшын пеэшэн харуулагдана. **ТАСС-эй фотохронико.**

Белоруссида хартаабхын үрэһэн яровизацилагдана

МИНСК. (ТАСС). Белоруссиин колхозууд байгша ондо хартаабха тариха талмайе 600 мянган гектар хүрэтэр үргэдхэхэнь. Хартаабха имагтал квадратно-гнездовой аргаар һуулгагдаха юм. Бүхы талмайн 70—80 процентдэнь хартаабха тарилга комплексноор механизацилагдахаар хараалагдана. Гектар бүридэ дунда зэргээр 2,3 тонно хартаабха тариха бодомжотойгоор үрэһэ хүрэнгэ бэлэдхэгдэнхэй. Эртын хартаабха ургуулжа абалга 1,5—2 дахин үргэдхэгдэхэ байна.

Мүнөө хартаабхын үрэһэн яровизацилагдажа эхилээ. Энэ агротехническэ аргые үнгэргэхын тула тусгаар гэр байранууд, мүн тэрэшэлэн хранилищинуудай дэргэдэ нээмэл талмайнууд бэлэдхэгдэнхэй. Хартаабхын үрэһые үйрхэй торф дээрэ яровизацилха арга хэрэглэгдэнэ. Тэрэ хадаа хартаабхын үрэһэнэй шанарые һайжаруулха, ургасыень дээшэлүүлхэ байна.

Яровизацилагдаһан үрэһэн таригдахаһаа 7—8 үдэр урид хайрсаг соо хэгдэжэ, поли дээрэ табигдаад, дээрэһээ торфоор хушагдана, суперфосфадай ба хлористо калиин холисоор 2—3 дахин уһалагдана. Энэ арга эртын хартаабхын ургасые 20—40 процентээр дээшэлүүлдэг юм.

Айл бухэндэ радиоприёмник

КРАСНОЯРСК. (ТАСС). Холын модото талада Иркутская гэжэ багахан тосхон һуурижанхай. Урдань энэ тосхон Зүүн Сибириин эгээн холын газар байһан юм. Мүнөө эндэ Сухобузимска районой Ленинэй нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозой нэгэ бригадын гэшүүд ажаһуудаг.

Сибириин энэ тосхон жэл ерэхэ бүри баяжана. Колхознигууд эбтэй эмхитэйгээр ажаллана. Ажал хэжэ шадаха колхозник бүхэниинь жэл бүри дунда зэргээр 500-гаад ажалта үдэр олодог болоо. Үнгэрэгшэ жэлдэ энэ артелиин гэшүүд 1954 онойхидо орходоо ажалта үдэртөө 2,5 дахин ехэ мүнгэ ба продуктнуудые абаһан байна.

Һаяхан тосхоной магазинда радиоприёмнигууд асарагдаа. Тэдэниие колхознигууд нэгэ үдэрэй турша соо худалдажа абаба. Мүнөө энэ тосхоной айлнууд бултадаа радиоприёмнигтой болобо. Мүн эндэ ажаһуудаг 44 айл хамта дээрээ 50 гаран оёдолой машинатай, 16 мотоциклтай юм. Зарим колхознигууд хүнгэн автомобиль абаха байна.

Сергеевскэ гидроузел

КУСТАНАЙ. (ТАСС). Соколовско-Сарбайска горно малталгын обогатительна комбинадай барилга дээрэ Сергеевскэ гидроузел түхеэрэгдэжэ эхилээ. Тобол мүрэнэй баруун бэедэ газар малтаха техникэ, механизмууд болон түхеэрэлтэнүүд олоор асарагдаа, механическа мастерскойн байшан баригдаа. Байрын ба албанай гэрнүүд баригдажа байна.

Сергеевскэ гидроузел хадаа тус комбинадые уһаар хангаха гидротүхеэрэлтэнүүдэй системын нэгэ хубинь мүн. Энэ гидроузелһаа урагшаа хэдэн километрын газарта, Тобол мүрэндэ Аят гэжэ горхоной ородог газарта Каратамарска гол гидроузел баригдахаар хараалагдана. Сергеевскэ гидроузелһаа хэдэн дахин ехэ хоёрдохи уһан сөөрэм эндэ баригдаха юм. Эдэ хоёр уһан сөөрэм хамтадаа хахад миллиард шахуу кубометр уһа багтааха тон ехэ искусственна уһан сөөрэмүүд болохо байна.

Эртын борнойлго дүүрэжэ байна

ПЕТРОПАВЛОВКА. Зэдын аймагай бүхы колхозуудта хабарай эртын борнойлго эхилээд дүүргэгдэжэ байна. Цагаан-Усанай МТС-эй механизаторнууд бүхы дээрээ 6000 гаран гектар борнойлоо. Тус МТС-эй харьяата «Коммунизм» колхозой поли дээрэ нүхэд Зарубинай, Цыреторовэй тракторна бригада түрүү зэргэдэ ябана.

Мүнөө нүхэр Зарубинай бригада 1200 гаран гектар, нүхэр Цыреторовэй бригада 900 гаран гектар борнойлоо. Эдэ хоёр бригаданууд уржадэр эртын борнойлгые дүүргээ. Тиихэдэ трактористнууд нүхэр Ц. Чойдонов, Д. Мункуев, К. Багасов гэгшэд хододоо нормоёо 110—120 процент дүүргэдэг.

Гадна, Үшөөтэйн МТС-эй механизаторнууд мүн эртын борнойлго дүүргүүтэй байна. Мүнөө Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ нүхэр Шестаковой тракторна бригада түрүү зэргэдэ ябана. Тиихэдэ зарим тракторна бригаданууд лущени хэжэ эхилээ.

Һанаа амар һууна

Заиграйн аймагай колхозууд үнгэрэгшэ үбэлдөө агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые тон муугаар үнгэргөө. Зарим колхозууд таряанай газарта наг шэбхэ гаргаха түсэбөө дүүргээгүй байхаһаа гадна, сабшаландаа нэгэшье ашаа наг шэбхэ гаргаагүй. Жэшээлхэдэ, «Красный опытник» колхоз 3 мянган тонно наг шэбхэ таряанай газарта гаргаха ёһотой аад, оройдоо 180 тонно гаргаа, сабшаландаа шаргашье шэбхэ гаргаадүй. Нютагай үтэгжүүлгэ—үнэһэ, шубуунай аргал суглуулха хүдэлмэри аймаг дотор муугаар ябуулагдана. Курбын МТС-эй харьяата колхозууд үнэһэ суглуулха түсэбөө 17,8 процент дүүргээ.

Аймагай колхозууд үрэһэ хүрэнгөөр хүсэд хангагданхай гү, тарилгада тэрэнээ хэр бэлэдхэнэ гээшэб гэжэ харабал, баһа бирагүй. Нёдондо олонхи колхозууд ургаса багаар абажа, тарилгада хүсэд хүрэхэ үрэһэ хаажа шадаагүй һэн. Тиимэһээ дутуу үрэһэеэ хүсэлдүүлхыень Заиграйн аймагай колхозуудта гүрэн үрэһэнэй ссуда үгөө. Теэд аймагай колхозууд тэрэниие саг соонь зөөжэ абаад, тарилгада үни бэлэдхэхэ ёһотой аад, юушье хээдүй байна.

Орджоникидзын, Тельманэй нэрэмжэтэ колхозуудай дутуу үрэһэеэ хүсэлдүүлээд, сэбэрлэжэ, хатаажа байхадань, Молотовой нэрэмжэтэ (түрүүлэгшэнь нүхэр Цыденжапов), Карл Марксын нэрэмжэтэ (түрүүлэгшэнь нүхэр Аяндуев) болон бусад зарим колхозууд энэ хүдэлмэри эхилээшьегүй.

Хэдэн колхозуудта, мүн «Заготзерногой» Заиграйн пунктда хаагдаһан үрэһэ хүрэнгын зарим хубинь шанар болон ургаха шадалайнгаа талаараа муу байшоо. Жэшээлхэдэ, Курбын МТС-эй харьяата колхозуудай 13 мянга шахуу центнер үрэһэ хүрэнгые лабораториин шалгажа үзэхэдэнь, 11 мянга гараниинь тарилгын шанартай болгогдоогүй байба. Теэд тарилга газаа ороо ха юм. Иимэһээ колхозууд бүхэн бүхы үрэһэеэ тарилгада һайса бэлэдхэхэ—хиидхэхэ, сэбэрлэхэ, хатааха байһан аад, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, илангаяа агрономууд һанаа амар һууһаар зандаа. Мүн үрэһэ хүрэнгэ сэбэрлэхэ механизмууд бүтээсэгүйгөөр ашаглагдана.

Аймаг дотор кукурузын үрэһэн оройдоо үгы шахуу. Гансал Сталинай нэрэмжэтэ колхоз 4 центнер үрэһэтэй. Энэ юун дээрэһээ тохёолдооб гэхэдэ, «Заготзерногой» областной контора (эрхилэгшэнь нүхэр Дряхлов) Заиграево станцида кукурузын үрэһэ саг соонь эльгээгээгүй. Энээнһээ боложо, хабарай тарилгын халуун хаһа соо үрэһэ хүрэнгые Улан-Удэһээ зөөхын тулада ехэ ажал хүдэлмэри, зөөри гаргашалагдахань.

А. Рябоволов.

Шэнэ заводой барилга дээрэ

Темлюйскэ барилгын трестын коллектив партиин XX съездын шиидхэбэринүүдые дүүргэлтэ болгон, ажалай шэнэ шэнэ амжалта туйлажа байна.

Барилгашад январиингаа түсэб 108,6 процент дүүргэжэ, бага бэшэ амжалта туйлаһан байгаа һаа, удаадахи һаранuудта бүри һайнаар ажаллаа. Трестын хүдэлмэришэд февраль һарынгаа түсэбые 127,8 процент дүүргэжэ, 250 мянга шахуу түхэригэй продукци түсэбһөө гадуур үйлэдбэрилөө. Тиигэжэ 200 мянган түхэригэй мүнгэн зөөри алмаһан байна.

Партиин XX съездын шиидхэбэринүүдээр зоригжоһон эндэхи барилгашад ажалайнгаа бүтээсые эрид дээшэлүүлжэ, март һарынгаа даалгабариие болзорһоонь 10 үдэрөөр урид дүүргээ. Бии байгаа барилгын техникые зүбөөр ашаглаһанай, түрүү дүй дүршэл шудалжа, мэргэжэлээ дээшэлүүлһэнэй, ажалай эмхидхэлые һайжаруулһанай ашаар СССР-эй Барилгын материалнуудай промышленностиин министерствын предприятинуудай дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ Темлюйскэ барилгашад нэгэдэхи һуури эзэлбэ.

Ошир Андреевич Константиновай хүтэлбэрилдэг нэгэдэхи барилгын участогай коллектив трест соогоо түрүүлжэ, трестын управлениин, партийна организациин дамжуулгын Улаан тугта хүртөө.

Каменск тосхондо баригдажа байгаа асбест, шифер гаргаха завод Темлюй шадархи байгаа барилгануудай дунда шухала һуури эзэлнэ. Трестын нэгэдэхи участогай барилгашад энэ заводые һаянай, 1956 оной эхинһээ хойшо барижа эхилээ, гэбэшье, богонихон болзор соо ехэ ажал хэһэн байна. Заводой һуури табилгын 80 гаран процентнь хэгдээ. Барилгашад һуури табихын тула 400 гаран кубометр газар малтаха зуураа, 800 гаран кубометр түмэр-бетон заводой һуурида дэбдеэ.

Темлюйскэ барилгашад шифернэ заводые шэнэ, индустриальна аргаар, түмэр-бетонно зүйлнүүдээр бариха гэжэ шиидээ. Түмэр-бетонно зүйлнүүдые бүтээн гаргаха полигон һаяхан баригдажа дүүрээ. Барилгашад шифернэ заводые барилгада түмэр-бетонно конструкцинуудые хэрэглээд байхадаа хүдэлмэришэдэй тооё 3—4 дахин үсөөрүүлхэ, барилгын болзорые дүрбэ дахин хороохо, мүнгэн зөөри алмаха аргатай байна.

Барилгашад 15 тоннын, паровой, тэрэшэлэн 5 тоннын автокрануудые ажалдаа хэрэглэхэ юм. Тэдэнэр индустриальна аргаар барилга эрхилдэг болоһоной ашаар заводой гол корпусые, тэрэшэлэн ажалшадай байха гэрнүүдые энэ жэлэй дүүрэтэр бариха, 1957 ондо заводой барилгые бүхыдэнь дүүргэхэ уялга абаа. Энэ уялгаяа саг соонь дүүргэхэ зорилгоор барилгашад Майн урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа эхилбэ.

Асбест, шифер гаргаха Темлюйскэ завод ашаглалгада оруулагдаад байхадаа жэлэй турша соо 75 миллион хэһэг шифер үгэхэ юм. Энэ шиферээр 8 байратай 87 мянган гэр хушажа болохо. Тусхайлан хэлэбэл, энэ шифер Улан-Удэ городтол адли хэдэн городуудые барилгын материалаар хангаха аргатай болохо байна. Тус завод шиферһээ гадна, водопроводно, канализацида хэрэглэгдэдэг 150 мянган километрын хэмжээтэй турбануудые үйлэдбэрилхэ байна.

А. Габдрахмановай хүтэлбэрилдэг дархашуулай, И. Зубрилинай хүтэлбэрилдэг арматурщигуудай, М. Смольниковай хүтэлбэрилдэг бетонщигуудай бригаданууд ажалайнгаа бүтээсые эрид дээшэлүүлжэ, Майн 1-нэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана.

И. Стужин.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Шадабаритай пропагандист

Галуута-Нуурай рудоуправлениин центральна электростанци. Эндэ хүсэтэ турбинанууд ба бусад оньhото машинанууд үдэр hүнигүй хүдэлжэ байдаг.

Үдэшын 6 часта электростанциин гудок хүхэрэн байгша хүбшэ тайгые суурятуулан огсом дорюунаар хүнхинэнэ. Хүдэлмэришэн бүхэн приборнуудаа сэбэрхэнээр аршаhанайнгаа hүүлээр, нормоёо хэнэй хэды шэнээнээр үлүүлэн дүүргэhэн тухай хүхюу баяртайгаар хөөрэлдэн, гэр гэртээ тарана.

Уданшьегүй үдэшын 7 час болобо. Электростанциин улаан булан соо партийна гэгээрэлэй политкружогто hуралсагшад бултадаа ерэнхэй. Эндэ суглаагшадай урда саарhа гуурhанууд табяатай байба.

Кружогой пропагандист Виталий Яковлевич Нодельман суглаагшадта хандан нигэжэ хэлэбэ:

— Зай нүхэд! Түрүүшын дүрбэн заняти дээрэ партиин XX съездэ КПСС-эй ЦК-гэй тоосоото элидхэлhээ Советскэ Союзай уласхоорондын байдал тухай асуудал шудалаабди. Энэ заняти дээрэ Советскэ Союзай дотоодын байдал тухай асуудал шудалжа эхилхэмнай. Энэ темые, мүн тэрэшэлэн дүрбэн заняти дээрэ шудалжа дүүргэхэ ёhотойбди.

Агуухэ Ленинэй захяа заабаринуудые хүтэлбэри болгон, Советскэ Союзай Коммунистическэ парти социалистическэ экономикын бүхы hалбаринуудые хүгжөөхэ, манай Эхэ ороной өөрыгөө хамгаалха шадабарие улам бэхижүүлхэ, арадай ажана байдалые бүри hайжаруулха тухайда саг үргэлжэ оролдодог байгаа, оролдоношье. Советскэ гүрэнэй хүгжэлтын бүхы дүй дүршэлөөр шалгатдаhан, арадай тон шухала интерестэй тааралдадаг манай партиин генеральна хараа шугам иимэ юм. Коммунистическэ партимнай генеральна энэ хараа шугамаа саашадаашье батаар, эрид шууд бэелүүлхэ байна.

Табадахи табанжэлэй үедэ партимнай промышленностиин бүхы hалбаринуудай шэнэ, хүсэтэ ехэ хүгжэлтэ туйлаа. Хэнэйшье мэдэhээр, табадахи табанжэлэй түсэб промышленностиин талаар болзорhоо урид, дүрбэн жэл дүрбэн hара соо дүүргэгдээ.

Ажахын социалистическэ системын үлэмжэ hайн байдагай ашаар, манай орон капитализмтай экономическа талаар мүрысэхэ зуураа, капитализмын эгээн ехэ хүгжэлтэтэй оронуудта орходоо үйлэдбэреэ hураггүй түргэн темпээр хүгжөөжэ шадаха байна. Жэшээнь, үнгэрhэн табанжэлэй турша дотор советскэ промышленностиин продукциин ургалтын жэлэй дунда зэргын темп США-гэйхидэ орходоо 3-hаа үлүү дахин ехэ, Англиинхида орходоо 3,8 дахин ехэ байгаа.

Партиин XX съездын баталhан, зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа Директивэнүүд дотор манай оронийе электрификацилха талаар тон ехэ зорилго табигдаа, — гэжэ пропагандист хэлээд, саашань манай ороной арадай ажахые электрификацилха тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэбэ. Пропагандистын энээн тушаа хөөрэхэдэнь hуралсагшад ехээр hонирхон шагнаба, хуряангы конспект бэшэбэ.

— Советскэ засагай тогтохотой, электрын гэрэлэй носохотой хамта барга харанхы байдалаа орхижо, шэнэ социалистическэ замаар дабшажа эхилээ бэлэйбди. Электрын гэрэл, электрын хүсэ хэрэглэнгүйгөөр ямар техническэ дэбжэлтэ, ямар хүгжэлтэ байлтайб гэжэ эндэ суглаагшад өөhэд хоорондоо хөөрэлдэнэ.

—Таанар ехэ зүбөөр хөөрэлдэжэ байнат, — гэжэ эдэнэртэ хандаад, пропагандист хөөрөөгөө үргэлжэлүүлбэ.

«Советскэ засаг дээрэ бүхы ороноо электрификацилгые нэмэбэл коммунизм болохо» гэжэ манай агуухэ багша В. И. Ленин заагаа бэлэй. Ороноо электрификацилха тухай агуухэ Ленинэй энэ сэсэн заабарие Коммунистическэ партимнай ажабайдалда эсэшэ сусашагүйгөөр бэелүүлээ, бэелүүлжэшье байна.

Электроэнерги абалгые зургаадахи табанжэл соо 320 миллиард киловатт хүргэхэ гэжэ зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XX съездын Директивэнүүдээр хараалагдана. Гол мүрэнүүдэй уhаар хүдэлдэг гидроэлектростанцинууд түлишэ хэрэглэдэггүй дээрэhээ химда үнэтэй электроэнерги үгэдэг юм. Эгээн тиимэhээ зургаадахи табанжэл соо гидроэлектростанцинууд бүри олоор баригдажа, табанжэл соо ГЭС-үүдэй хүсэн 2,7 дахин нэмэхэ байна.

Куйбышевскэ, Горьковско, Сталинградска, Молотовско, Воткинско гидроэлектростанцинуудай барилгые дүүргэхэhээ гадна, мүн Волга мүрэн дээрэхи Саратовска, Чебоксарска ба Кама мүрэн дээрэхи Нижне-Камска, Днепр дээрэ Кременчугска ба Днепродзержинскэ гидроэлектростанцинууд баригдаха, Каменска ГЭС баригдажа эхилхэ юм.

Днепр, Волга ба СССР-эй европейскэ хубиин бусад олон мүрэнүүдые хазаарлажа, олон ГЭС-үүдые бариhанай hүүлээр Советскэ арад Сибириин абарга ехэ мүрэнүүдэй хэмжээлэшэгүй ехэ хүсые арадай ажахын ашаа туhада хэрэглэхэ гэжэ энэ табанжэлдэ хамсы шаман оробо.

Енисей мүрэн дээрэ Красноярска гидроэлектростанци баригдажа эхилээ. Энэ ГЭС жэл соогоо 20 миллиард киловаттчас электроэнерги үгэдэг болохо юм. Мүн энэ Красноярска гидроэлектростанциин тухай хүсэтэй Братска ГЭС Ангара мүрэн дээрэ баригдажа эхилээ.

Ангара, Енисей, Обь мүрэнүүд дээрэ баригдажа байгаа гидроэлектростанцинуудай хүсэндөө ороходонь аншагта малтамалаар, ой модоор, ан гүрөөhөөр, адууhа малаар баян Сибирь Советскэ Союзай угаа томо барагдашагүй ехэ баялигтай промышленна базань болохо шадахал.

Гидроэлектростанцинуудhаа гадна, дараса ехэтэй угаа халуун ууралай хүсөөр хүдэлдэг теплоэлектростанцинууд олоор баригдаха юм. Мүн атомай хүсөөр хүдэлдэг 2—2,5 миллион киловатт час хүсэтэй хэдэн элетростанцинууд манай орондо баригдаха. Тиигэжэ шэнэ табанжэл соо бүри олон колхоз, совхоз, МТС, хотон болон тосхонууд электрын эршэ хүсөөр оньhото машинануудаа хүдэлгэхэл, арадай ажабайдал бүри баян дэлгэр болохол,—гэжэ пропагандист хөөрэбэ.

Виталий Яковлевич Нодельман эндэхи электростанциин ажал хүдэлмэри тухай hурагшадта хэлэбэ.

— Манай электростанци нёдондо жэлэй түсэбые декабриин 5-да дүүргэhэн байна. Тиихэдэ энэ жэлэй нэгэдэхи кварталай түсэб мартын 10-да дүүргээд, мүнөө түсэбhөө гадуур хүдэлмэрилжэ байнабди. Зургаадахи табанжэлэй түрүүшын жэлдэ — 1956 ондо 1,5 мянган киловатт хүсэтэй үшөө нэгэ турбина тодхогдохо юм. Мүнөө бэлэдхэлэй хүдэлмэри ябуулагдажа байна.

Пропагандист ба hурагшад ажал хүдэлмэридэхи дутуу дундануудаа элирүүлэн хэлсэбэ. Түрүү хүнүүдэй оруулhан нарижуулгын дурадхалнуудые үйлэдбэри дээрэ муугаар нэбтэрүүлнэбди гэжэ тэдэнэр тэмдэглэбэ.

Пропагандистын хөөрэлдөөгөө дүүргэхэтэй хамта кружогто hуралсагшад асуудалнуудые hураба.

— Советскэ Союзай бүхы ГЭС-үүд ба ТЭС-үүд үнгэрэгшэ жэлдэ хэды шэнээн электроэнерги үгөөб, 1960 ондо хэды шэнээн электроэнерги үгэхэб,—гэжэ Виктор Кузнецов асууба.

Хэрбээ 1955 ондо манай ороной электростанцинууд 170 миллиард киловаттчас хүсэтэй электроэнерги үгэдэг байгаа hаа, 1960 ондо 320 миллиард киловаттчас электроэнерги үгэхэ юм гэжэ пропагандист харюусаба.

— Нэгэдэхи табанжэлэй эхинhээ хойшо СССР дотор электроэнерги үйлэдбэрилгэ хэды дахин ургаа тээшэб? — гэжэ коммунист нүхэр Никонов асуугаа.

—34 дахин ургаа. Гэхэ зуура, арадай бүхы ажахын хүгжэлтые энергетическэ хүсэнэй ургалтын талаар үшөөл ахядүй байнабди, — гэжэ пропагандист хэлэбэ.

Энэ заняти дээрэ пропагандистын хөөрэhэн темээр арба гаран асуудал hурагдажа, зохистой харюу үгтэhэн байна. Һүүлээрнь пропагандист нүхэр Нодельман удаадахи заняти дээрэ үзэхэ темые хэлэжэ үгэбэ.

* * *

В. Я. Нодельман пропагандистаар гурбан жэлэй соо туршада соо хүдэлмэрилжэ байна. Тиихэ зуураа, энэ нүхэр кружогой хүдэлмэрие хүтэлбэрилхэ, коммунистнуудта марксизм-ленинизмын hургаалые ойлгуулха талаар ехэхэн дүй дүршэлтэй болоо. Нүхэр Нодельман занятинуудаа удха hайнтайгаар, үзэhэн материалнуудаа бодото ажабайдалтай нягта холбоотойгоор үнгэргэхын түлөө ехэхэн оролдолго гаргадаг. Энэ нүхэр өөрынгөө теоретическэ бэлэдхэлые, мүн заняти үнгэргэхэ талаар методическа шадабаряа хододоо дээшэлүүлжэ байдаг. Партиин айкомой дэргэдэ саг үргэлжэ хүдэлжэ байдаг пропагандистнуудай семинарнуудта энэ нүхэр эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. Тиимэ тулада нүхэр Нодельман мэргэжэлтэй пропагандист боложо шадаа.

Б. Ширеторов, манай корреспондент.

Белорусска ССР. Минскдэ томохон автоматическа заводой лини болон тусхай агрегатна станогууд баригдажа байна.

Мүнөө эндэ хабсаралга ба барилгын хүдэлмэри hайнаар ябуулагдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: заводой литейнэ корпусой барилга дээрэ.

ТАСС-эй фотохронико.

Оролдосотой агитатор

Хэжэнгын аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой Хөөрхэ гэжэ нютагдахи эхин hургуулиие даагша нүхэр Дабаева агитатораар хүдэлмэрилдэг юм. Энэ эдэбхитэй агитатор колхознигуудта КПСС-эй XX съездын материалнуудые тайлбарилан ойлгуулжа үгэнэ.

Нүхэр Дабаева лекци занятинуудые юрын ойлгосотой хэлэн дээрэ үнгэргэнэ. Тиимэhээ тэрэнэй занятида колхознигууд олоороо ерэдэг, hонирходог юм. Оролдосотой агитаторай үнгэргэдэг занятинуудта коммунистнууд, комсомолецуудhаа гадна, үбгэд, хүгшэд, жэшээлхэдэ үбгэд Ш. Ямпилов, Б. Базаров болон бусад ехэ дуратайгаар ерэнэ.

Д. Доржогутабай.

Хитадhаа телеграмма

Һая Гүрэнэй Бурят-Монголой драмын театрын коллектив Хитадай драматург Цао Юй гэгшын «Сэлмэг тэнгэри» гэжэ пьесые зүжэг болгон табиhан байна. Зүжэгые зон ехэ hонирхожо харана. Һая Цао Юй Пекинhээ театрын коллективтэ баясхалангай телеграмма эльгээгээ. Тэрэ телеграмма дээрэнь иигэжэ хэлэгдэнэ: «Сэлмэг тэнгэри» гэжэ зүжэгэйтнай премьерын амжалтатайгаар харуулагдажа байhантай дашарамдуулан танийе халуунаар амаршалнаб... Сценын искусствода бүри гайхамшагта амжалтануудые туйлахыетнай хүсэнэб».

Уншагшадай конференци

Городок городой хүдэлмэришэдэй клубта үдэшын 8 час болохоhоо хоёр урид 400 шахуу хүн суглараhан байба. Тэдэнэй дунда hаншаг сагаан хүгшэдшье, шамбай залуу бэреэд басагадшье, наhажаал болоhон эрэшүүлшье, мүн залуушуулшье олон.

Энэ үдэшэлэн Р. В. Белоглазовагай «Манай хүршэнэр» гэжэ романаар уншагшадай конференци болохо байгаа. Уданшьегүй сценын ногоон хилэн хүшэгэ хоёр тээшээ нээгдэжэ, профсоюзуудай библиотекые даагша А. И. Зуева уншагшадай конференци нээбэ. Клубаар дүүрэн сугларaад hуужа байhан уншагшад уранзохёолшо нүхэр Р. В. Белоглазовае альга ташалгаар угтаба.

Долоодохи hургуулиин ород хэлэнэй ба литературын багша нүхэр Жельцова «Манай хүршэнэр» гэжэ номой хуряангы удхые ба номой автор Р. В. Белоглазовагай намтарые тобшохоноор хөөрэжэ үгөө. Удаань уншагшад hанамжануудаа хэлэбэ.

—Манай советскэ общество дотор ямаршье ажал хадаа нэрэ хүндын, баатаршалгын, алдар солын хэрэг болонхой. Ямаршье ажал манайда хүндэлэгдэдэг. Даалгагдаhан ажалдаа үнэн зүрхэнhөө хандажа хүдэлбэл бүгэдэниитын hайшаалда хүн бүхэн хүртэдэг байна. Энээниие романай автор нүхэр Белоглазова hайнаар харуулжа шадаа, — гэжэ гэрэй эзэн эхэнэр нүхэр Миронова хэлэнэ.—Оёдолшоной, медицинскэ сестрагай, аргашад-врачнуудай ба бусад жинрэй советскэ хүнүүдэй ажал хүдэлмэрие, ажабайдалые, абари зангые hайнаар харуулжа шадаа. Энээндэнь бидэнэр сэдьхэлээ ехээр ханаабди. Даалгагдаhан ажалдааа дуратай, сэхэ сэбэр хүнүүдэй образ hайнаар харуулагдаа.

Оёдолшон Еленын, залуу хүдэлмэришэн Нюшын образууд манай советскэ хүнүүдэй абари зангые зүбөөр харуулна. Тэдэ геройнууд зүрхэ сэдьхэл татамаар hайшаалта геройнууд боложо шадаа гэжэ үгэ хэлэгшэд бултадаа шахуу тэмдэглээ.

Медицинскэ сестра нүхэр Ловцова, хүүгэдэй врач Буркова, оёдолой мастерскойн технолог нүхэр Маганова болон бусад үгэ хэлэгшэд советскэ ороной жинрэй хүнүүд, врачнууд, оёдолшод, медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд зүбөөр харуулагдаа гэжэ тэмдэглээ. Эдэнэрэй гол шэнжэ тэмдэгынь юуб гэхэдэ, тэдэнэр хүндэ тон ехэ анхаралтайгаар хандана.

Һайханаар, зохидоор таару[...] оёhон хубсаhан хүниие шэм[...] Тиимэhээ советскэ хүнүүдтэ гоё[...] хан хубсаhа оёхо гоёохо ажал[...] ехээр омогорходог, хүнүүдэй эр[...] нүүдтэ тон ханалгатайгаар ха[...] даг, советскэ гэр бүлын, үхибү[...] зол жаргалые өөрын хубиин [...] рэгhээ дээрэ табиhан т[...] сэхэ сэбэр аяг зантай Еле[...] уншагшад ехээр hайшаана. Мүн [...] ном соо харуулагдаhан бусадшье [...] ройнуудынь хүнэй эрилтэнүүдтэ [...] анхаралтайгаар хандана. Энэ та[...] хүмүүжүүлхы ехэ удхашанарта[...]

Хуушан сагай үлэгдэл бо[...] үлэhэн hамуу hалихай ябадал га[...] ха гү, али үтэлhэн эхэ эсэгэнэ[...] анхаралаа табихагүй ушарну[...] роман соогоо автор зүбөөр гар[...] шадаа. Капитализмын эдэ үлэ[...] нүүд тухай уншахадаа залуу[...] лай ажабайдалда хаа яа уша[...] эдэ үзэгдэлнүүдтэ дураа гутажа[...] рэ сагай үлэгдэлнүүдтэй тэм[...] хүсэл түрэнэбди гэжэ залуу ун[...] шад хэлэбэ.

Номой hайн талые харуулха[...] гаа хамта, уншагшад тус ром[...] дутагдалнуудые шүүмжэлээ. Со[...] Александр хоёрой образууд зү[...] дөөтэй, хүсэд hайшаалта герой [...] боложо шадаагүй. Софиин абари [...] гай заhаралга тон простой, э[...] мээр бэшэ байна. Уран hайхан[...] гаа талаар, илантаяа геройну[...] психологиин хубиласые хару[...] талаар роман ехэхэн дутагда[...] гэжэ уншагшад тэмдэглээд, ажа[...] далые бүри hайнаар шудалжа, [...] дахи номуудаа бүри [...] шэмөөр, уран гоёор бэшэхыень [...] торта хүсэбэ. Хамта дээрээ 11 [...] шагшад үгэ хэлээ. Мүн унша[...] Бурят-Монголой номой хэблэл [...] таhа hайнаар хэдэг болог гэhэ[...] радхал оруулаа.

Удаань романай автор Р. В. Б[...] глазова уншагшадай олон асуу[...] да харюу үгэhэн, тэдэнэрэй а[...] лалтануудай олонхинь зүйтэй ба[...] тиимэhээ романайнгаа дахин хэб[...] дэхэдэ заhабари оруулхаб, мүн [...] зохёолнуудые бэшэхэдээ та[...] дай хэлэhэн эдэ туhатай ажатла[...] нууд ба дурадхалнуудые хара[...] абахаб гэжэ мэдүүлбэ.

Тус уулзалга хадаа ехэ хани[...] луун оршон байдалда үнгэрбэ. [...] хадаа манай советскэ уранзохёо[...] уншагша хоёрой хоорондохи хо[...] барисаанай улам ургажа байhы[...] харуулба.

С. Бадмае[...]

Гол горхонуудые хаана

Кижа, Поперечнэ, Ильхи голнуудые хаажа, сабшалан, таряалангаа уhалхын тула Заиграйн аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд ехэ хүдэлмэри хэжэ байна.

Мүнөө нүхэр Ж. Эрдынеевэй хүтэлбэрилдэг таряанажалай 2-дохи бригадын хүсөөр Кижа гол дээрэхи хуушанай сөөрэм заhабарилагдажа дүүргэгдэхэ болоо. Энэ сөөрэмhөө татагдаhан hубагуудаар 300 гаран гектар сабшалан уhалагдаха юм.

Комплексно 3-дахи бригадынхид (бригадирынь нүхэр Дабаев) Поперечнэ гол дээрэ хаалта барижа дүүргээ. Мүн тэдэнэр 3 километр утатай hубаг татаhан байна. Хаалта бариха ба hубаг татаха хүдэ[...] ридэ колхознигууд воскресниг[...] ража ехэхэн туhаламжа үзүү[...] байна. Колхознигуудай оролдо[...] ажалай ашаар 200 гаран гектар [...] шалан, огородой талмай уhала[...] даг болохонь.

Эдэ хүдэлмэриhөө гадна ко[...] молецуудай хүсөөр Илька гол д[...] хаалта барилгаар ехэхэн хүдэл[...] хэгдэжэ байнхай.

Иигэжэ үндэр баян ургаса [...] гуулхын, малайнгаа ашаг ш[...] улам дээшэлүүлхын түлөө ко[...] бии байгаа арга боломжону[...] дүүрэн хэрэглэжэ эхилэнхэй.

А. Рябо[...]

ГАХАЙ ШАХАХА ТУХАЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

Хабар ерэжэ, Кудара нютагай гол горход, уhа саhан гэдэнхэй, мал адууhан бэлшэжэ, колхознигуудай ажал хүдэлмэринь бүришье олон, бүришье хүхюун болонхой.

Наран hаяхан гаража байна.... Куйбышевай нэрэмжэтэ колхозой правленидэ хүн зон олоороо ороно, гарана. Бригадир Пепеляев агроном Максимова хоёр поли дээрэ наг шэбхэ гаргалгые hаяын үдэрнүүдтэ дүүргэхэ тухайгаа хөөрэлдэнэ. Зоотехник нүхэр Бохина буха, хусануудые мүнөө ямар зэргээр эдеэлүүлхэ тухай фермые даагшадта хэлэжэ үгөөд, гаража ошоно.

— Үгы, мүнөөдэр Пантелеймон Герасимович гахайшадтайгаа хөөрэлдөө хэхэ түсэбтэй hэн, аймагай партийна эдэбхитэдэй суглаанда ошоод баряад... хоёр-турбан үдэр мал дээгүүр ябабашьегүйб,—гээд парторганизациин секретарь нүхэр Чимбеев правлениhээ яаража гараад, гахайн фермэ тээшэ ябашаба.

Мартын hүүлэй сэлмэг hайхан үдэрнүүдтэ Могойтын үбэрэй саhан хайлажа, Хаягай гахайн фермэ дээрэ оройн хабарай үе шэнги угаа урин дулаахан болошоод байна. Фермын гахайнууд үдэрэй эдеэлүүлгын hүүлээр урда нуга соогуураа таража бэлшэнхэй. Хабарай наранда гэдэшэhэн, шиигтэй бамбагар дэгнүүлнүүдые хошуугаараа урбуулжа ябахадаа, тэдэнэр угаа ехээр урмашана.

Гахайшадай байрын гэрэй үүдэн сэлеэтэй, хүн зон баран газаагуур, хашаа хорой соохиие хамажа, сэбэрлэжэ байна. Шэнэ баригдажа байhан шулуун hууритай гахайн байрын хажууда хэдэн дархашуул модо хайна, харуулдана.

* * *

Үдэшын 4 час... Гахайшадай байра соо арбаад гаран хүн сугларанхай.

— Зай нүхэдүүд! Малажалые дам саашадань хүгжөөхэ талаар КПСС-эй XX съездын табиhан зорилгонууд тухай мүнөөдэр хөөрэлдэхэ ёhотой байгаабди,—гээд агитатор П. Г. Жарников ээлжээтэ хөөрэлдөөгөө эхилнэ.

Партиин XX съездын баталан абаhан шиидхэбэринүүд соо малажалые хүгжөөхэ талаар табигдаhан зорилгонуудые тайлбарилан хөөрэхэ зуураа, агитатор иигэжэ хэлэнэ:

—Хүн зониие мяха, тоhо болон эдеэ хоолой бусад зүйлнүүдээр элбэг ехээр хангахын тулада малажалай продуктнуудые ехээр абадаг болохо зорилго партимнай табиба. Зургаадахи табанжэлэй туршада мяха хоёр дахин ехээр абадаг болохо ёhотой байнабди, зүгөөр абтаха мяханай хахадынь гахайн мяхан байха зэргэтэй гэжэ Директивэнүүд соо заагдана,—гээд тэрэ хөөрөөгөө үргэлжэлүүлнэ.

Иигээд байхадаа бидэнэрэй—гахайшадай үмэнэ али тухай ехэ, харюусалгатай зорилгын табигдаад байhаниинь ойлгосотой бээ?

—Ойлгосотой,—гэжэ агитаторта дүтэшэг hууhан наhажаал гахайшан Харитина Будина дуугарна. Үнэхөөрөөшье эндэхи гахайшад өөhэдынгөө үүргые ойлгодог, эхэ гахай бүриhөө жэл соо хэды поршоонхо абаха, хэды гахай шахажа, 1956 ондо хэды центнер мяха гүрэндэ тушааха түсэбтэй байhанаа, мүн энэ түсэбөө хэр зэргээр дүүргэжэ байhанаа hайса мэдээд байдаг.

Фермын урда мүнөө табигдаад байhан зорилгын угаа харюусалгатай байhые тодорхойлон тайлбарилжа, агитатор тоо баримтануудые харуулна.

—Хэрбээ эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ 1954 ондо оройдоо 70 килограмм, 1955 ондо—190 килограмм гахайн мяха абаhан байгаа hаа, мүнөө 1956 ондо—8,6 центнер абахаар колхознай хараалба. Тиин нэгэ жэлэй туршада гахайн мяха дүрбэ дахин ехээр абадаг болохомнай. Тиихэдэ бидэнэр гахайшад түрэл партиингаа XX съездын тогтоолнуудта харюу болгон 100 гектар бүридэ 9,2 центнер гахайн мяха абаха гэhэн социалистическэ уялга абанхайбди,—гэжэ нүхэр Жарников гахайшадай харюусалгын бүришье дээшэлhые тэмдэглэбэ.

—Абаhан уялгаяа дүүргэхэл байхабди даа,—гээд 9 эхэ гахайн тус бүриhөө 13 поршоонхо абажа, хоёр hаратай болотор тэжээгээд тушаахаhаа гадна, нэгэ эхэ гахайhаа нэгэ тонноhоо бага бэшэ мяха абажа тушааха уялта абаhан гахайшан Воробьева хэлээдхинэ.

—Лукерия Васильевна иимэ зоримгой байхатнай зүб, теэд дутагдалнуудаа hайса бодожо үзэгты, түрэhэн гахайнуудтнай түрүүшынгээ hара соо ороондо орожо шадабагүй бшуу — гээд 1956 ондо абаhан социалистическэ уялгануудаа зарим гахайшадай хангалтагүйгөөр дүүргэжэ байhаниие агитатор шүүмжэлжэ, дутуу дундыень тодоруулна, саашадаа хүдэлмэреэ hайжаруулха арга замуудынь заажа үгэнэ.

—Та Мухаршэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхоздо hая экскурсяар ошожо, тэндэхи суута гахайшадтай хөөрэлдэжэ ерэбэт, тэдэнэр эхэ гахайн сат соогоо ороондо орохын тулада ямар хэмжээ абадаг байнаб,—гэжэ гахайшадай асуухада нүхэр Жарников иигэжэ харюусана:

—Таанар өөhэдөөшье мэдэнэт, тахай хадаа поршоонхолhонойнгоо hүүлээр 5, 19, 30 хоноод байхадаа, мүн хоёр hара боложо поршоонхонуудhаань таhалhанай удаа ороондо ородог гээшэ. «Коммунизм» колхозой гахайшад сагуудыень алдангүй наринаар адаглажа байгаад эхэ гахайнуудаа ороондо оруулдаг байна. Тиихэдээ эхэ гахай ехээр турахадаа гү, али мүн тэрэшэлэн дан ехээр таргалхадаа hү шэмэ багатай байхаhаа гадна, ороондо оросогүй болодогынь манда мэдээжэ. Энэ ушарые тэндэхи гахайшан харааадаа абажа, эхэ гахайнуудые дунда зэргын хүсэтэйгээр барижа байдаг байна. Тиихэдэ «Коммунизм» колхозойхид гахайнуудаа hара hараар hубаруулжа поршоонхолуулдаг заншалтай байна. Энэ хадаа олон гахай түрүүлдэг газарта ехэ зүйтэй гэжэ hананаб.

—Зай та, Харитина Прокопьевна, —гэжэ агитатор саашань үргэлжэлүүлнэ,—сентябрь hара хүрэтэр 45 центнерhээ доошо бэшэ эрхим hайн мяха гүрэндөө тушааха угаа харюусалгатай уялга абанхайт. Теэд өөрынгөө түлөө заримдаа басагаяа эльтээжэрхидэг заншалтайт... Басагантнай зарим гахайнуудаа гуримгүйгөөр эдеэлүүлжэ, үбэдхөөhэн ушар бии байгаа. Харин алдуугаа дары ойлгожо, хэмжээ абаhанайтнай ашаар гарза гай болонгүй үнгэрөө.

—Пантелеймон Герасимович, та зүб хэлэнэт, би иимэ алдуу дахин гаргахагүйб,—гээд нүхэр Будина «Коммунизм» колхозой үниинэй гахайшан нүхэр Федотовагай хүдэлмэри тухай асууна.

—Арбан жэл соо гахайшанаар ажаллажа, нүхэр Федотова угаа ехэ дүйтэй болоо,—гэжэ агитатор үргэлжэлүүлнэ.—90 гахай шахажа, тус бүридөө 130 килограмм шэгнүүртэй болгоод намар тушаагаа hэн. Үшөө 90 залуу гахай энэ үбэл тушаажа абаад тэжээжэ байна.

Мүнөө тэдэнь сүүдхэдээ толгой бүриин 700 грамм нэмэнэ. Гахай бүхэнэй ямараар эдеэлжэ, хэр зэргэ садажа байhые энэ гахайшан hайса мэдэжэ байдаг, гахайнуудаа үсөө үсөөгөөр илгажа хаагаад эдеэлүүлдэг гуримтай.

Нүхэр Будина, танай хаража байhан 50 гахай түрүүшынгээ нэгэ hарын турша соо сүүдхэдээ 500-гаад грамм нэмэбэ. Энэ үшөөл бага гээшэ! Сүүдхэ соо 800—1000 грамм нэмээхэ аргатайт. Шрот, овёс, комбикорм, силос, үбhэнэй үйргэдэhэн, яhанай гурил, тэжээлэй дабhан болон бусад тэжээл манда гүйсэд бии.

Зай нүхэд, аймагай партийна эдэбхитэдэй суглаан hаяхан боложо, КПСС-эй XX съездын дүнгүүдые зүбшэн хэлсээд, малажалай продуктнуудые абаха талаар съездын хараалhан программые хоёр жэл соо дүүргэхэ гэжэ шиидхэhэн байна. Манай гахайшад энэ зорилгые саг соонь дүүргэхэ гүйсэд аргатай. Мүнөө 40 томо эхэ гахайн 20-нь түрэжэ, 150-яад поршоонхо абтаа. Тиихэдэ нэгэ удаа түрүүлхэ 20 толгой эхэ гахайнууд ороондо оронхой. Тэрээнhээ гадна, 30-аад толгой залуу гахайнуудай 5—6 hаратай боломсоорнь ороондо оруулжа, мүн поршоонхолуулха байнабди. Тиин мүнөө жэлдэ хамта дээрээ 750-яад толгой шэнэ түл абаха түсэбтэйбди. Тиимэ болохолоороо манайхин мүнөө жэл гүрэндэ 200 гаран центнер гахайн мяха тушаагаад, октябриин 1-дэ 310 толгой гахайтай байха ёhотойбди.

Гахайгаа hайн байраар, зу[...] сагта hайн ногоон тэжээлээр ха[...] ха тухай асуудал табигдана. Т[...] ехэ зүб. Мүнөө жэл гахайгаа Н[...] Улаан-Ганга тээшэ зунай ба[...] ридэ гаргажа, лагерьна гури[...] харууhалхабди. Тэрэ шадарынь [...] жээлэй үбhэ ногоон 10 гектар [...] куруза, 9 гектар хара таряа тар[...] hаа гадна, тыквэ болон харта[...] тарихабди. Байрын муу дээр[...] нёдондо 130 поршоонхо үх[...] hэмди. Түргэнөөр hайн байратай [...] лохын тула хүдэлмэриингөө зай [...] hарые hамбаашалан шэнээр ба[...] дажа байhан байрые дүүргэлг[...] тулада шадаха зэргээрээ хам[...] жа, туhалха аргатайбди.

80 тэргэ хашаанай бургааhа [...] дынгөө хүсөөр бэлдэжэ, газ[...] зөөжэ оруулха гэhэн байгаабди, [...] рэнэймнай 60 тэргэнь асараг[...] байна. Хэн өөрынгөө хубитые [...] асараагүйб, дары асарха зэрг[...]

— Би үсэгэлдэр, мүнөөдэр [...] дүрбэн тэргэ бургааhа асарааб, [...] хэдэ Перевалова баhа асарhан [...] ха... дүүрэхэ ойртоо хаш,—гэ[...] хайшан Карпова дуугарна

—Тиигээ hаа, барилгада [...] тэй шулуу зөөлсэхэ ушартай [...] нобди,—гэжэ нүхэр Жарников [...] гэлжэлүүлнэ.

—Хүл паргүй бэшэбди, шулу[...] зөөжэ юундэ ядахабибди,—гэжэ [...] hажаал гахайшан Харитини ех[...] римгойгоор агитаторай дурадха[...] дэмжэнэ.

— Энэ ехэ хэрэг бидэн[...] оролдолго хэшээлhээ бүри[...] дулдыдаха байна,—гээд агита[...] хөөрэлдөөгөө дүүргэхэдэнь — [...] ондоо хэн манда хэжэ үгэхэб [...] гэжэ тус хөөрэлдөөндэ бай[...] гахайшад бүгэдөөрөө тэрээние [...] шөөбэ.

Р. БИМБАЕВ, [...] тусхай корресп[...]

[Ря]занска областьдо юу хараабибди?

2. Эндэхи малшадай дүй дүршэлые хэрэглэе!

(*Айкомой секретариин тэмдэглэл*)

...эй Рязанска обкомой секретарь нүхэр А. Н. Ларионов «Малүржөөхын түлөө областиин ...а организациин тэмсэл» гэ... ...тья соогоо ниитын малажал Рязанска областиин хүдөө ...гол һалбари гэжэ тэмдэглэ...на. Энэ статья соогоо тэрэ ...бшэнэ: «Урдаа байһан гол ...нуудай гол шухалыень оло...гээр дамжуулан, бэшэнүү...тажа гаргаха хэрэгтэй гэжэ ...ниие һургадаг. Рязанска ...н эрхэ байдалда тиимэ гол ...нуудай гол шухалань юуб гэ...эдые олошоруулга, тэдэнэй ...мые дээшэлүүлгэ болоно».

...шье, рязанайхид урдаа бай... зорилгонуудай энэ гол шу... оложо, бэшые татан гарга...а. Областиин колхозууд бо...озуудта малай байрануудые ...ба тэдэниие механизацилга ...ябуулагдана, тэжээлэй ...нууд ехэ ехэ талмайнууд ...аригдана. 1955 ондо обла...олхозуудта ганса кукуруза ...ан гектарта таригдаа. Ха...нда энэ культура оройдоол ...н гектарта таригдаһан юм.

...тиин колхозуудта 7 мянга ...алишад тоологдоно. 1954 он...нэй 642-ынь үнеэн бүриһөө ...ограммһаа дээшэ һү һааһан ...аа, 1955 ондо иимэ ехэ һү ...һаалишадай тоо 2277 боло... ...лошороо. Шиловскэ районой ...ент социализма» колхозой ...н Социалистическэ Ажалай ...расковья Николаевна Ков... ...эргшэ жэлдэ даажа байһан ...риһөө дунда зэргээр 6600 ...мһаа дээшэ һү һааһан бай... ...эр энэ һаалишанай хүдэл... ...фермэдэ, мүн өөрынь гэр... ...аар ошожо, удаахан саг ...лдөөбди. Суута һаалишан ...граал абамаар юумэнүүдые ...тойгоор хөөрэжэ үгөө.

...ишанаар 50-яад жэл соо ...илжэ байнаб,—тэжэ тэрэ —Мүнөө 64 хүрэжэ, нилээд ...болооб. Теэд үшөөл хүдэл...аб, арга шадалайнгаа бай...та хүдэлхэшьеб. Намда 8 ...гунжан даалгагданхай. ...э жэлдэ би үнеэн бүриһөө ...эргээр 6626 килограмм һү ...байнаб. Харин зарим үнеэд... ...шээлхэдэ, «Вьюга» гэжэ 7800 килограмм, «Добрая» ...эмни—7154, «Варея» гэжэ —7065 килограмм һү үгөө. ...энэ жэлэй түрүүшын 5 һа... ...неэн бүриһөө 2436 кило... ...һаагаад байнаб. Энэ жэл... ...нёдондонойхиһоо нэгэ бага ...үнеэн бүриһөө дунда зэр... ...килограмм һү һааха уялга ...Юундэб гэхэдэ, энэ жэлдэ ...аллаһан нэгэ гунжатайб, ...м үнеэдни үнгэрэгшэ жэ... ...орходоо орой тугаллаа.

...сковья Николаевна, хайшан ...э ехэ һү һаанат?—гэжэ ...асуубабди.

...ан гэхэшье юу байхаб, хэ... ...ан хүдэлмэридөө дуратай ...алдаа бүхы хүсэ шадалаа, ...шадабаряа үгэхэ хэрэгтэй, ...рэ хэлээд, нигэжэ нэмээбэ: ...һүн гансашье эдиһээрээ бэ... ...һаалишанай гарһаа юм». ...һайнаар эдеэлүүлжэ байха ...зүб. Олон янзын тэжээл ...жэ байхадаал үнеэн һүтэй ...Зүгөөр, үнеэдые гансашье ...эдеэлүүлхэ бэшэ, мүн һай... ...дажа һааха хэрэгтэй гэжэ ...шоб. Энээнэй тулада фер... ...хүдэлмэриин үдэрэй гурим ...сахиха хэрэгтэй. Үнеэдые ...гуримшуулагдаһан нэгэ ...жа байха шухала. Бидэнэр ...гуримшуулагдаһан саг... ...омтуулжа һааһан һаали... ...нтаар зэмэлдэгбди. Жэ... ...би һаалгаяа гансашье нэ... ...хилдэг бэшэ, үнеэдые хой... ...оонь ээлжээлүүлэн һаадаг ...Тиигэжэ мүнөөдэр нэгэ ...эхилэн һаагаа һаа, үглөө... ...тэрэл үнеэгээ түрүүлжэ ...Тиин үнеэд һурамшаад, ...ээлжээ хүлеэгээд байдаг. ...һайнаар эбилгэхэ гээшэ ехэ ...а хэрэгтэ шухала удха... ...Үнеэн бүхэнэй зан ...тэдээндэ ондо ондоогоор ...хэрэгтэй. Үнеэдые зандар... ...но болохогүй. Би һаажа ...дөө заримдаа үнеэдтэйгээ ...жэшье байдагби. Тиигэжэ ...эрхэлүүлэгдэжэ һурашан...

...үнеэн бүхэмни тэ... ...кормынгоо ёһоор эдинэ гү, ...гү гэжэ ходо шалгажа бай... ...үнай сагта үнеэдые һайнаар ...эдеэлүүлхэ тухай адуул... ...закижа, саг үргэлжэ һа... ...байдагби. Юуб гэхэдэ, зу... ...нуудта үнеэдһээ һү һаалга гол түлэб мал адуулагшаһаа дулдыдаха байна. Һүүлэй үе болотор минии даажа байдаг үнеэдые үбгэжөөлни адуулжа байгаа. Үнеэдыемни ямараар адуулжа байна ааб гэжэ үбгэжөөлэйнгөө хойноһоо наринаар харадаг, заримдаа муугаар адуулаа һаань, шууяадшье абадаг байгааб.

Нэгэшье үнеэгээ һубайруулжа болохогүй. Үнеэдни ороондо орохо балоо гү гэжэ би өөрөөшье шалгадаг, тиигэжэ үнеэдээ саг болзортонь бухада табюулдаг байнаб. Минии даажа байһан үнеэд соо һубайрһан үнеэд байдаггүй, байхашьегүй.

Прасковья Николаевна өөрынгөө хүдэлмэриин дүй дүршэлһөө һонирхолтой үшөөшье олон юумэнүүдые хөөрэжэ үгөө. Хөөрэлдөөнэйнгөө түгэсхэлдэ тэрэ иигэжэ хэлэбэ: «Прасковья Николаевна, ондоо колхозуудта ехэ һү һаажа байдаг һаалишад олон болоо, таниие хүсэжэрхина аа гү гэжэ намда зарим хүнүүд хэлэдэг. Тиихэдэнь, тэдэнэр бүришье олошоржо байг, ехэ һү һаадаг хүнүүд манда, манай Эхэ орондо, манай арадта хэрэгтэй, теэд бишье нэгэл доро байнгүй, һү бүри ехээр һаадаг болохо аабзаб гэжэ хэлэдэгби».

Энэ һаалишанай үнеэд ехэ һү гарадаг, онсо һайн үүлтэрэй үнеэд байгаа ёһотой гэжэ зарим хүнүүд һанажа болохо. Теэд тиимэ бэшэ. Тэрэнэй хаража байдаг үнеэд гол түлэб нютагай һайжаруулагдаһан приокско алаг үүлтэрэй үнеэд юм. Зүгөөр, манай бурят-монгол үүлтэрэй үнеэдһээ эндэхи үнеэд гол түлэб томонуудшье, һүшье ехэтэй. Юуб гэхэдэ, эндэ эбэртэ бодо малай үүлтэр һайжаруулха талаар үнинэй ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ байдаг юм. Теэд манайшье республикын зарим колхозуудта эндэхи үнеэдһээ дутуугүй үнеэд бии. Жэшээлхэдэ, Шиловскэ районой Кировэй нэрэмжэтэ колхозой хоёрдохёо тугаллажа байһан үнеэд дунда зэргээр 450 килограмм татадаг, жэлдэ 3,8 процент тоһолигтой 3000 килограмм һү үгэдэг байха. Иимэ үнеэд манайшье колхозуудта байха. Теэд иимэ үнеэд манайда үшөө үсөөн, саашадаа эбэртэ малайнгаа үүлтэр һайжаруулхын түлөө ехэ хүдэлмэри хэхэ ёһотойбди.

Рязанска областиин колхозууд тэжээлэй һайн база байгуулхатаяа хамта эрхим үүлтэрэй бухануудые хэрэглэдэг, һурэттэ үлөөгдэхэ ёһотой залуу малые һайнаар, алишье талаһаань харалсан шэлэжэ абадаг, малаа һайнаар харууһалдаг, эдеэлүүлдэг байна. Эмэшье, эрэшье тугал буруунуудые зүбөөр, һайнаар түлжүүлхэ хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдана. Эндэхи малшад тугалай тараһан түрүүшын үдэрһөө эхилээд, томо боложо, бэеэ хүсэтэрнь тэдэнэй һайнаар түлжэхэ бүхы арга боломжо бии болгодог юм. Харин манайхин тугалаа 5—6 һара болоторнь мүн барагаар харууһалжа байгаад саашадань орхижорхидог байна. Тиигэжэ һүрэг соо оруулагдаһан залуу мал бэеэ хүсэтэрөө үлдэжэ, дааража, түрюулжэ мүргүүлжэ, байхадаа муугаар томо болодог, тажааршадаг байна бшуу. Энэ областиин олохон колхозуудта залуу малые саашадань түлжүүлжэ, мал болгохынь тулада эмэ хашарагууд һаалишадта даалгажа үгтэдэг байна. Энээниие бидэнэр хаража, ехээр һайшаажа ябабабди. Юуб гэхэдэ, һаалишад үнеэн болоходонь өөрөө һаажа байха хадаа даажа абаһан хашарагуудаа һайнаар томо болгодог, саг соонь ороондо оруулжа, тугаллуулдаг, һү оросыень дадхаан нэмээдэг, зан абариинь һайнаар мэдэхэ хэрэгтэй.

Эндэхи колхозуудта тушаан болоһон хүнүүд һаалишанаар табигдадаггүй. Фермэ дээрэ түрүүшынхеэ ерэһэн эхэнэр гү, али басаган түрүүн малай байра соо элдэб хүдэлмэри хэхэ малшанаар табигдадаг, тиигэжэ мал эдеэлүүлхэ, харууһалха хүдэлмэритэй нилээд танилсаһан хойноол һаалишан болодог юм. Иимэ гурим колхоз бүхэндэ тогтоогдонхой.

Областиин колхозуудай фермэнүүдтэ һаалишадай эрдэм мэргэжэл дээшэлүүлхэ, хоорондонь дүй дүршэлыень халан абалсуулха хүдэлмэри муу бэшээр табигданхай. Зооветеринарна кружогуудай занятинууд саг болзортоо үнгэрэгдэнэ. Колхозуудай фермэ бүхэндэ зоотехник бии, үгышье һаа фермые даагша зоотехник мэргэжэлтэй байдаг. Тиихэдэ улаан булангуудайнь малайнгаа байранууд соо түхеэрэгдэдэг байһаниинь бидэнэр хаража ябахадаа ажаглаабди. Эндэ фермын улаан булангууд һайнаар шэмэглэгдэнхэй, тэндэнь малшадта туһатай элдэб зурагууд, диаграмманууд элбэг.

Эндэ һаалишад болон малшад дүтынгөө түрүү колхозууд болон совхозуудта хирэ хирэ болоод лэ ошожо, дүй дүршэлтэйнь танилсадаг байха юм. Иигэжэ малшад хоор хоорондоо ябалсахадаа алдуу дутуунуудаа заалсадаг, бэе бэеынгээ хүдэлмэриие шалгалсадаг байна.

Һүүлэй жэлнүүдтэ эндэхи колхозуудта малажал дээрэ хүдэлмэрилхэеэ залуушуул, илангаяа басагад ехэ олоороо ошоо. 1954 онһоо хойшо фермэнүүдтэ 1200 гаран басагад ошожо, мүнөө һаалишадаар хүдэлмэрилжэ байнхай. Бидэнэр хэдэн залуу һаалишадтай хөөрэлдэжэ, хүдэлмэритэйнь танилсабабди. Манай ябаһан Шиловскэ районой Кировэй нэрэмжэтэ колхозой фермэдэ олонхи һаалишадынь залуу басагад юм. Тэдэ басагадай олонхинь түрүүшээр малай байра соо элдэб янзын ажал хэхэ малшадаар 1—1,5 һара хүдэлмэрилөөд, һүүлээрнь һаалишад болоо. Тэдэнэр фермэдэ ерэн сасуугаа зооветеринарна кружогто һуралсажа захалһан байна. Мүнөө колхозой фермэдэ хамта 31 басагад һаалишанаар, 22 басагад тугалшанаар хүдэлнэ. Тэдэнэр 1955 ондо үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 3152 килограмм һү һаагаа. Тэдэнэй дунда Социалистическэ Ажалай Герой комсомолка Антонина Михайловна Орлова гэжэ басаган бии. Тэрэ үнгэрэгшэ жэлдэ даажа байһан үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 4585 килограмм һү һааһан байна. Анна Яковлевна Остахова гэжэ басаган нёдондо үнеэн бүриһөө 4568 килограмм һү һаагаа.

Бидэнэр энэ фермын 35 хүнһөө бүридүүлэгдэһэн дуушадай хорой наада табихые харабабди. Манай ерэхэдэ тэдэнэр, уранһайханай самодеятельностиин кружогойхидто гэжэ тусхай худалдагдажа абтаһан гоё һайхан хубсаһануудые үмдөөд, хүгжэмэй аялга доро хэдэн дуунуудые дуулаба. Тэдэнэй дунда үнгэрэгшэ жэлдэ 10-дахи класс дүүргээд, комсомолой уряагаар малажал дээрэ хүдэлмэрилхэеэ ерэһэн залуу һаалишад Тоня Мочалова, Мария Гуреева гэгшэд бии. Областиин колхозуудай залуу һаалишадай олонхидынь долоон класс дүүргэнхэй.

Эдэ бүгэдэ юу харуулнаб гэхэдэ, нютагай партийна организаци зоной дунда ехэ хүдэлмэри ябуулна, областиин хүдөө ажалшадай урда табигдаад байгаа гол зорилгые шиидхэлгэдэ — үнеэдые олошоруулжа, ашаг шэмыень дээшэлүүлжэ, һү ехээр һаадаг болохо зорилгые шиидхэлгэдэ арад зоноо шадамараар элсүүлнэ. Энэ гансахан юун дээрэһээ харагданаб гэхэдэ, мүнөө областиин малажал дээрэ бүхы коммунистнуудай хахадынь шахуу, 5 мянга гаран комсомолецууд фермэнүүдые даагшанараар, бригадирнуудаар, һаалишанаар, тугалшанаар, гахайшанаар, мал адуулагшанаар хүдэлмэрилжэ байна. Жэшээлхэдэ, мүнөөхи Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо 40 коммунистнуудай 19-ниинь, 96 комсомолецуудай 55-ниинь малажал дээрэ хүдэлмэрилнэ.

Эндэ малшадай дунда социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэнэ. Зүгөөр, мүрысөөн хаа газар дайралдадагтал адли, ёһо тэдыгээр бэшэ, харин энэ үнэхөөр мүрысөөн гэжэ нэрлэхээр, ниитын малажалые хүгжөөлгэ ба малай ашаг шэмые дээшэлүүлгэдэ үнэхөөр туһалхаар, ехэ нүлөө үзүүлхээр эмхидхэгдэнэ. Рязанска областиин колхоз бүхэндэ ябахадаа бидэнэр ехэ амжалта туйлахын түлөө хүнүүдэй ямар ехэ хүсэл эрмэлзэлгэтэйгээр ажаллажа байдагыень хаража ябабабди. Һү һаалга колхоз соомнай, район, область доторнай ямараар ябажа байнаб гэжэ эндэ һаалишад, малшад бүхэн ходоол һонирхожо байдаг. Сэхынь хэлэхэдэ, хаанашье ябахада, үнгэрхэдөө тородуудташье ябахада һү һаалгын дүнгүүдые харуулһан зурагууд, диаграмманууд, тоо баримтанууд эгээ эли газарнуудта үлгөөтэй байна. Иимээр ажаллажа байһан газарта һү һаалга эрид ехээр дээшэлэншьегүй яахаб гэжэ бидэнэр хоорондоо хөөрэлдэжэ ябабабди.

Эндэхи зоной ажал хүдэлмэриин дүй дүршэлые өөһэдтөө түргэнөөр хэрэглэжэ үни удаан болгонгүй, бүри мүнөө жэлдэ үнеэдһээ ехэ һү һааха хүсэл зориг манай досоо түрэжэ байгаа.

Б. ЗОНХОЕВ.

РЯЗАНЬ, март.

Малшад хоорондоо айлшаар ябалсана

...жэлнүүдтэ Бичурын айма... ...о-Ключевскойн МТС-эй ...колхозуудай малшад хоор... ...айлшаар ябалсажа, дүй ...тухайгаа хөөрэлдэдэг бо...

...колхозуудай һаали... ...нүүдые даагшанар болон ...шад Молотовой нэрэм... ...хозой хоёрдохи МТФ-дэ айлшаар ерэжэ, эндэхи малшадай хүдэлмэритэй танилсаба. Ажалаа хайшан гэжэ эмхидхэдэг, ямар түрүү аргануудые һаалишадайнгаа хэрэглэдэг тухай хөөрэхэ зуураа, комплексно бригадын бригадир нүхэр Кожевников энэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 1600 литр һү һааха гэжэ малшадайнгаа шиидэһэн тухай дуулгаба. Ажахын үнгэрэгшэ һаранууд соо фермэдэ үнеэн бүриһөө дүрбэн зуугаад литр һүн һаагдаа.

Һаалишад В. Чуркина, Н. Васильева, Кировэй нэрэмжэтэ колхозой фермые даагша нүхэр Гомбоев, Чкаловай нэрэмжэтэ колхозой фермые даагша нүхэр Дульский гэгшэд хүдэлмэриингөө дүй дүршэл тухай хөөрэбэ.

Н. Жарков

Партиин гэшүүн Григорий Федорович Драница түмэр замай транспортда 20 гаран жэлэй турша соо хүдэлмэрилжэ, дүй дүршэлтэй мастернуудай нэгэн болоһон юм. Нүхэр Драница партиин уряагаар 1954 ондо Байкало-Кударын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхоздо ажаллахаар ерэһэн байгаа. Колхозой правлени тэрэниие пилорамада табяһэн. Колхоздо жэл ерэхэ бүри барилгын материалнуудай ехээр хэрэглэгдэдэг болохые хараадаа абажа, нүхэр Драница ажалайнгаа бүтээсые саг үргэлжэ дээшэлүүлнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Г. Ф. Драница ажаллажа байна.

И. Денисовэй фото.

Загаһашадай түрүү бригаданууд

Яруунын загаһанай заводой хүдэлмэришэд мүльһэн дороһоо загаһа барилгаяа үргэлжэлһөөр...

Эртэ үглөөгүүр загаһашадай бригадануудай бүлэг бүлэгөөрөө агнуурида гарахань харагдана. Һүүлэй үдэрнүүдтэ заводой бригаданууд хоорондын мүрысөөн улам шангадана, загаһашад бүхэн абаһан уялгаяа үлүүлэн дүүргэхын түлөө шангаар тэмсэнэ. Василий Егорович Григорьевой хүтэлбэрилдэг бригада жэлэй эхинһээ хойшо загаһашадай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана. Тус бригадынхид январь һарада даалгабаряа 156 процент дүүргэһэн байгаа һаа, удаадахи һарануудта бүри ехэ амжалта туйлаһан байна.

— Загаһа бариха квартальна даалгабаряа болзорһоонь урид дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 2 мянга гаран пүүд загаһа гүрэндөө тушаагаабди. Саашадаа ажалайнгаа эршые улам шангадхажа, зургаадахи табанжэлэйнгээ даалгабариие мүн лэ уридшалан дүүргэхэ зорилготойбди, — гэжэ бригадир нүхэр Григорьев хөөрэнэ.

Тэрэшэлэн Иннокентий Филоновой хүтэлбэрилдэг комсомольско-залуушуулай бригада социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Загаһашад Борис Александров, Евдокия Казакова болон бусад абаһан уялгануудайнгаа ёһоор, түрүүшын квартал соо хэхэ хүдэлмэринүүдээ амжалтатайгаар дүүргэээ.

М. Яковлев.

Улаан тугаа алданагүй

Байкальска леспромхозой модошод энэ жэлэй эхинһээ һайнаар хүдэлмэрилжэ. «Забайкаллес» комбинадай түрүү предприятинуудай зэргэдэ гаранхай. Модо шэрэхэ квартальна түсэбынь болзорһоо хэдэн үдэрөөр урид дүүргэгдэбэ. Нормоёо үлүүлэн дүүргэгшэдэй тоо үдэр ерэхэ бүри олошорно.

Отологдоһон модые леспромхозой дээдэ складһаа ута зандань тээһэн автомашинанууд удаа дараалан ерэнэ. Тэдэнэй дунда урдаа бишыхан улаан туттай «ЗИС-150» маркын автомашина холоһоо харагдана. Тэрэ машиные шофёр Николай Ловцов жолоододог юм. Энэ нүхэр даажа абаһан машинаяа һайнаар харууһалжа, хэзээдэшье бэлэн байлгадаг. Тиин модо шэрэлгэ дээрэ машинаяа дүүрэн хүсөөрнь ашаглажа, үдэрэйнгөө нормые 2 дахин шахуу дүүргэнэ. Иигэжэ нүхэр Ловцов шофёрнуудай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлһэнэйнгээ түлөө дамжуулгын Улаан тугые удаан саг соо барижа ябана.

Тэрэ машинын хоёрдохи халаанда Леонид Шонгин хүдэлмэрилнэ. Леонид шофероор һаянай хүдэлмэрилһэн туладаа дүй дүршэлөөр бага юм. Тиимэһээ Николай Ловцовой хүтэлбэри доро ажаллажа, һүниин халаанда нормоёо мүн лэ амжалтатайгаар дүүргэнэ. Эдэ хоёрой даажа абаһан машина олон мянган километр ябабашье, капитальна заһабарида үшөө оробогүй.

Я. Старков.

Худалдаа наймаанай залуу мэргэжэлтэдтэ анхаралтайгаар хандаха

Өөрынгөө уялгада үнэн зүрхэнһөө хандадаг, мэргэжэл шадабаритай болоһон залуушуул республикын худалдаа наймаанай организацинуудта олооро ажаллана. Эрдэмтэй, мэргэжэл шадабаритай иимэ хүдэлмэрилэгшэдые олоорнь бэлэдхэн гаргаха хэрэгтэ Улан-Удын кооперативна техникум ехэ үүргэ дүүргэнэ.

Техникум 25 жэлэй турша соо элдэб мэргэжэлтэй 2 мянга хүниие һурган гаргаа. Товароведэй, түсэблэгшын, наймаалагшын, бухгалтерай, мүн бусадшье мэргэжэлтэй боложо гараһан хүнүүд манай республикаһаа гадна үргэн уужам оронойнмнай элдэб хизаар болон областьнуудта, тэрэ тоодо Приморско, Хабаровска, Красноярска хизаарнуудта, Читинскэ областьдо ажаллана. Техникум дүүргэжэ гараһан 250 гаран хүн Бурмонкоопсоюзай системэдэ мүнөө ажаллана. Тэдэнэрэй зариманиинь ажалдаа шалгарһанайнгаа түлөө хүтэлбэрилхы тушаалнуудта дэбжүүлэгдээ. Сэлэнгын аймпотребсоюзай түрүүлэгшэ нүхэр Павлов, Кударын аймпотребсоюзай түрүүлэгшэ нүхэр Москвитин, Бурмонкоопсоюзай базын товаровед нүхэр Балаганская болон бусад хүтэлбэрилхы тушаалда дэбжүүлэгдээ.

Һургуули дүүргэжэ гараһан залуушуул имагтал бодото ажал дээрээ ёһотой һургаал абадаг, дүй дүршэлтэй болодог бшуу. Энээниие хараадаа абажа, Хэжэнгын аймпотребсоюзай правлени, профсоюзна организаци залуу мэргэжэлтэдые һурган хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулна. Эндэхи хүтэлбэрилэгшэд залуу мэргэжэлтэдтэ зохистой һайн услови байгуулдаг, хүтэлбэрилхы тушаалда залуушуулые зоримгойгоор дэбжүүлдэг болонхой. Дашиханда Цыренжапова счетоводоор ажаллажа байтараа 1955 оной эхеэр аймпотребсоюзай главна бухгалтераар дэбжүүлэгдэһэн юм. Нүхэр Цыренжапова энэ уялгаяа һайнаар дүүргэнэ. Шалгагшын тушаал дүүргэжэ байһан Намсалма Бальжирова аймпотребсоюзай правлениин түрүүлэгшын орлогшоор дэбжүүлэгдээд, эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллана.

1954 ондо кооперативна техникум дүүргэһэн залуу комсомолка Шевчук Хэжэнгын аймагта инструктор-товароведээр эльгээгдээд, уданшьегүй ажалдаа дүй дүршэлтэй болоо һэн. Энэ эдэбхитэй хүдэлмэрилэгшэ аймпотребсоюзай правлениин зүгһөө саг үргэлжэ туһаламжа абана. Эд бараае аймпотребсоюзай складһаа сэхэ магазинуудта зөөн абаашаха шэнэ аргые аймаг соо хэрэглэхэ асуудалда нүхэр Шевчук эхи табиһан юм. Нүхэр Шевчугай үүсхэл аймаг дотор дэмжэгдэжэ, эд бараан шэнэ аргаар зөөгдэдэг болоо. Иимэ аргаар эд бараанай зөөгдэдэг болоһоной ашаар магазинай хүдэлмэрилэгшэд бараа асархын тула үнэтэ сагаа гээхэеэ болиһон, магазинаа нэгэшье үдэр хаалтатай байлгахаяа болиһон байна.

Нүхэр Шевчугай үүсхэлээр Сталинай нэрэмжэтэ колхозой холын малай фермэдэ эмхидхэгдэһэн наймаалагшагүй буфет аша үрэеэ харюулаа. Тэрэ буфедтэнь дабһа, зуруул, папирос, кондитерска зүйл гэхэ мэтэ малшадта хэрэгтэй шухала эд бараан бии байдаг.

Дээрэ дурсагдаһан мэргэжэлтэдтэл адли дүй дүршэлтэй, үнэн сэхэ залуу хүдэлмэрилэгшэд худалдаа наймаанай организацинуудта нилээд олон.

Эд хэрэглэгшэдэй кооперациин системэдэхи залуу мэргэжэлтэдэй республиканска нэгэдэхи конференци энэ жэлэй февраль һарада болоо. «Республикын эд хэрэглэгшэдэй кооперациин системэдэхи ажал-ябуулгые һайжаруулха хэрэгтэ залуу мэргэжэлтэдэй үүргэ» гэһэн темээр Бурмонкоопсоюзай правлениин түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Шараповай элидхэл зүбшэн хэлсэгдэһэн байгаа. Конференцидэ хабаадаһан 100 гаран хүнэй 22-нь элидхэл тушаа үгэ хэлээ. Залуу мэргэжэлтэд хүдэлмэриингөө түрүү дүй дүршэл тухай, саашанхи зорилгонууд тухай хэлэхэ зуураа, залуу мэргэжэлтэдтэ хайша хэрэгээр хандадаг аймпотребсоюзуудай зарим хүтэлбэрилэгшэдые хурсаар шүүмжэлээ.

Олохон аймпотребсоюзуудай хүтэлбэрилэгшэд залуу мэргэжэлтэдтэ анхарал хандуулхын орондо хэрзэгыгээр хандана. Жэшээнь, Курумканай аймпотребсоюзай түрүүлэгшэ нүхэр Сосновский залуу мэргэжэлтэдтэ али болохо туһаламжа, заабари үгэхын орондо тэдэнэртэ иигэжэ хэлэдэг: «Таанарые техникумдэ һургаа ха юм, элдэб юумэ асуунгүйгөөр ажаллыт». Аймпотребсоюзай главна бухгалтер нүхэр Тупанова залуу мэргэжэлтэдтэ мүн лэ шэрүүнээр хандадаг. Заиграйн аймпотребсоюзай түрүүлэгшэ нүхэр Мункуев залуушуулда туһаламжа үзүүлхын, байра байдалыень һайжаруулхын орондо тэдэнэрые гэдэргэнь бусааха гэжэ оролдодог юм. Залуу мэргэжэлтэдтэ аймпотребсоюзуудай хүтэлбэрилэгшэдэй хэрзэгыгээр хандадаг тухайда Курумканай аймагай центрын магазинай бухгалтер Калашникова, кооперативна техникумэй түлөөлэгшэ нүхэр Некрасова болон бусад хэлээ.

Залуу мэргэжэлтэдые гамтайгаар һурган хүмүүжүүлхэ, тэдэнэртэ али болохо туһаламжа үзүүлхэ хэрэгтэ худалдаа наймаанай предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд саг үргэлжын анхарал хандуулха зэргэтэй.

Д. Колмаков.

Редакцида ерэһэн бэшэгүүд

Заһабарилгын хэрэгсэлнүүдээр дуталдана

Уралан нарижуулгын дурадхалнуудые ажалдаа хэрэглэхын түлөө Закаменай МТС-эй механизаторнууд оролдодог болонхой.

Жэшээлхэдэ, слесарь нүхэр Тугулдуров тракторай клапан тааруулдаг станок зохёоһон байгаа. Энэ станогой ашаар гараар хэхэ хүдэлмэри хүнгэдхэгдэжэ, нэгэ хүнэй бүхэли үдэр хэхэ хүдэлмэри 2 час соо бүтээгдэдэг болоо. Мүн МТС-эй механик нүхэр Ростовецкий «ХТЗ-7», «У—2» гэжэ тракторнуудта навесной культиватор зохёожо, прицепщиггүйгөөр ажаллаха арга трактористнуудта олгоһон байна. Мүнөө үедэ иимэ гурбан навесна культиваторые нүхэр Ростовецкий тааруулаад байна. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозойхид «ХТЗ-7» маркын хоёр тракторта иимэ түхеэрэлгэ тааруулжа үгыт гэжэ нүхэр Ростовецкидэ хандаһан байна.

Теэд заһабарилгын хэрэгсэлнүүдээр МТС-эй ехээр дуталдадаг дээрэһээ энэ хүдэлмэри урагшаа ябанагүй. Газаар гагнуурилга хэхэ гэхэдэ карбол байхагүй, гагнуури хэхэдээ үмдэхэ тусхай шодэнэй шэл, электрогагнуурида хэрэгтэй проволоко гэхэ мэтэ МТС-тэ оройдоо үгы. Мүн шэл, тёс, самсаалтай түмэр, болты, элдэб шүрэбүүд, зэд, гуулин гэхэ мэтын зүйлнүүдээр МТС саг үргэлжэ дутадаг.

Мүнөө комбайн заһабарилгын хүдэлмэри түлэг дундаа ябажа байна. Гэбэшье, дээрэ дурсагдаһан материалнуудай ехэ дутамаг, зариманайнь оройдоо үгы дээрэһээ боложо заһабарилгын хүдэлмэри ехээр һаатажа байна.

МТС-үүдые заһабарилгын материалнуудаар таһалгаряагүй, саг соонь хангажа байхын тула Улан-Удын сельхозснаб, Сэлэндумын МРЗ өөдтэй юумэ хэнэгүй.

Энээн тушаа республикын Хүдөө ажахын министерство зохихо хэмжээ абаха ёһотой.

Электрогагнууршан **Д. Жапов.**

Нүүдэл наймаа эмхидхэхэ

Курумканай аймагай центр болон колхозуудай центрнүүдһээ холо оршодог багахан тосхон, һуурин газарнуудта нүүдэл наймаан муугаар эмхидхэгдэнэ.

Жэшээлхэдэ, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэхи магазин нёдондо жэл нүүдэл наймаа муугаар эмхидхэһэн дээрэһээ худалдаа наймаанай түсэб дүүргээгүй һэн. Теэд мүнөөшье жэлдэ энэ магазин колхозой холын гүүртэ, отара, фермэнүүдтэ хүдэлмэрилдэг малшадта нүүдэл наймаа муугаар эмхидхэһээр зандаа. Хүдөө нютагуудай ажалшадые эд бараагаар саг соонь хангажа байхын, мүн эд бараа худалдаха түсэбые дүүргэхын, үлүүлэн дүүргэхын тула энэ магазинай хүдэлмэришэд оролдоногүй.

Жэрье, Мүншөө ба Үмхэй гэхэ мэтын нютагуудта нүүдэл худалдаа наймаанай оройдоо абаашагдадаггүй дээрэһээ, тэндэхи ажалшад хэрэгтэй зүйлнүүдээ худалдан абахын тула аяар 20-ёод километрын газарта ошодог юм. Теэд тэдэнэр магазинуудта асарагдаһан һай һайн эд бараанһаа ходо хожомдошоно.

Курумканай аймпотребсоюзай сельпонууд болон магазинууд ошоһон эд бараа зүбөөр хубаарилан, холын һуурин газарнуудта нүүдэл наймаа эмхидхэжэ, тэндэхи ажалшадай эрилтые саг соонь хангажа байха уялгатай.

И. Дондупов.

Хүдэлмэриин гурим сахигданагүй

Хэжэнгын аймагай Чесаныын лесничестводэ (начальнигынь нүхэр М. Быков) хэдэн хүн хүдэлмэрилнэ. Тэрэ лесничество өөһэдын бухгалтеритэй, ой модые харууһалдаг хэдэн леснигүүдтэй юм.

Теэд хүнүүдэй модо отолхо билет абахаяа ошоходонь хүдэлмэриин сагай үедэ энэ лесничествын конторо нэгэшье хүн байдаггүй. Тиимэһээ тэндэхи колхозннгууд арбаад километрын газарта хоёр тээшээ ябаһаар сагаа дэмы барана.

Энэ лесничествын конторо хүдэлмэриин гурим хэзээ сахидаг болохо гээшэб?

С. Цыбиков.

Вьетнамай Демократическа Республикада А. И. Микоянай ошоод байhан тухай

ХАНОЙ, апрелиин 4. (ТАСС). Мүнөөдэр үдэhөө хойшо СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо А. И. Микоян, Узбекскэ ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Ш. Р. Рашидов болон А. И. Микоянтай суг ябалсаhан бусад хүнүүд «Ен-Фу» гэжэ ханойско электростанци, Вьетнамай Демократическа Республикын гүрэнэй хүдөө ажахын нэгэдэхи выставкэ хараба.

Тэдэнтэй хамта Вьетнамай ажалшадай партиин ЦК-гэй политбюрогой гэшүүн, Вьетнамска ажалай бүгэдэниитын конфедерациин түрүүлэгшэ Хоанг Куок Вьет, Промышленностиин министр Ле Тхань Нгхи, Хүдөө ажахын, ой модоной министр Нгием Суан Ием болон бусад тусхайта хүнүүд ябалсаа.

Электростанциин хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад А. И. Микояниие, Ш. Р. Рашидовые халуунаар амаршалба. Айлшад котельнэ, машинна зал ба управлениин пультые хараhан байна. Удаань хүдэлмэришэдэй клуб соо болоhон уулзалга дээрэ А. И. Микоян Советскэ Союзай ажалшадай зүгhөө электростанциин хүдэлмэришэд ба албахаагшадта амаршалга хүргөөд, зохёон байгуулхы ажалдаа шэнэ амжалта туйлахыень хүсэбэ.

Электростанциин хүндэтэ айлшадай дэбтэр соо А. И. Микоян иигэжэ бэшээ: «Хүдэлмэришэдэй hэргээн бариhан электростанцида тон ехэ урматайгаар орожо харааб. Хамаг юумэндэнь вьетнамска арадай бэлиг шадабари харагдана. Шэнэ Вьетнам байгуулгадаа саашанхи амжалта туйлахыень хүсэнэб».

Хүдөө ажахын выставкэдэ орохо зуураа, А. И. Микоян, Ш. Р. Рашидов Вьетнамда ургуулагдадаг хүдөө ажахын культурануудай экспонадуудые ехэ hонирхон хараба. Гүрэнэй ажахынуудай павильон харахадаа А. И. Микоян республика дотор гүрэнэй хэды ажахынуудай эмхидхэгдэhэн тухай, тэдэнэй үйлэдбэриин шэглэл ба техническэ талаараа хэр зэргэ зэбсэглэгдэhэн тухай асуугаа.

Тайлбарилан хөөрэжэ ябаhан ДРВ-гэй Хүдөө ажахын ба ой модоной министр Нгием Суан Ием мүнөө үедэ гүрэнэй 14 ажахы байгуулагдаhан гү, али байгуулагдажа байна гэжэ мэдээсэбэ. Жэлэй hүүл болотор хамта дээрээ гүрэнэй 18 ажахы байгуулагдахаар түсэблэгдэнэ. Гүрэнэй тусхай мэргэжүүлэгдэhэн ба мүн олон hалбаритай ажахынууд бии. Жэшээлхэдэ, гүрэнэй «Там Дао» гэжэ ажахы хлопок ба рис ургуулха байна. Мүнөө 400 шахуу гектар дээрэ хлопок таригдаад байна. Гүрэнэй эгээн томо ажахынуудай нэгэн «Фу-Куй» гэжэ ажахы кофейнэ мододые тарихаар мэргэжүүлэгдэбэ. 750 гектар талмайтай кофейнэ плантациhаа түрүүшын ургаса абтанхай.

А. И. Микоянда, Ш. Р. Рашидовта хүдөө ажахын выставкын значогуудые бэлэглэбэ.

Үдэhөө хойшо А. И. Микоян, Ш. Р. Рашидов Вьетнамай Демократическа Республикын Национальна суглаанай Президиумэй Түрүүлэгшэ Тон Дык Тханг, ДРВ-гэй Гэгээрэлэй министр Нгуен Ван Гуен, ДРВ-гэй Гадаадын хэрэгүүдэй министрын орлогшо Унг Ван Хием ба Ханойн административна комитедэй түрүүлэгшэ Чан Зуй Хынг гэгшэдээр үдэшэгдэн, ханойско университет ошожо үзэбэ. Студентнүүд, профессорнүүд ба багшанар айлшадые халуунаар амаршалан угтаа. Университедэй ректор д-р Хо Дак Зи мүнөө үедэ университедтэ медицинско-фармацевтическэ болон педагогическа факультедүүд бии, тэдээндэ хамтадаа 1600 шахуу студентнүүд — французска эзэмдэлгэ доро байhан үеынхидэ орходоо хоёр дахин олон студентнүүд hуралсана гэжэ айлшадта хэлэбэ. Университедтэ 10 лаборатори бии. Тэдэнь гол түлэб Советскэ Союзhаа, Хитадай Арадай Республикаhаа болон арадай демократиин оронуудhаа асарагдаhан түхеэрэлтэнүүдээр хангагданхай.

Эрдэм мэргэжэл hайнаар шудалжа, вьетнамска арадай наука ба культурые хүгжөөхын тула hуралсалаа дүүргэhэнэй hүүлээр тэрэнээ бодото ажал дээрэ амжалтатайгаар хэрэглэхыень А. И. Микоян университедэй студентнэртэ хүсэбэ.

Удаань А. И. Микоян, Ш. Р. Рашидов Ханойдо ойрохон байhан национальна үсөөнхидэй hургуули ошожо хараба. Хойто ба Урда Вьетнамай 40 гаран национальна үсөөнхидэй түлөөлэгшэдэй hуралсадаг энэ hургуулиинхид айлшадые тон ехэ баяртайгаар угтаба. Эндэ багахан концерт боложо, hурагшад национальна танцануудые харуулаа.

Электростанци, хүдөө ажахын выставкэ, ханойско университет, национальна үсөөнхидэй hургуулида ошожо харахадань А. И. Микоянтай СССР-hээ ДРВ-дэ байдаг посол М. В. Зимянин, Вьетнамай Демократическа Республикаhаа СССР-тэ байдаг посол Нгуен Лонг Ванг гэгшэд суг·ябалсаhан байна.

ДРВ-дэ түмэр замууд hэргээн баригдана

ХАНОЙ, апрелиин 4. (ТАСС). Хитадай Арадай Республикын хилэ дээрэ hуурижаhан Лао-Кай городые Ханойтой холбоhон түмэр замые hэргээн барилга дээрэ вьетнамска түмэрзамшад ехэ дэбжэлтэтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна.

Энэ түмэр зам үнгэрэгшэ жэлэй март соо hэргээн баригдажа эхилээд, мүнөө гансахан лэ Ен-Бай Ло-Кай хоёрой хоорондохи участок дүүргэгдээгүй байна.

Энэ жэлэй түрүүшын гурба hара соо энэ участок дээрэ 250 мянга үлүүтэй кубометр газар малталгын хүдэлмэри хэгдэhэн, 94 хүүргэ hэргээн баригдаhан ба рельснүүдые табиха хүдэлмэри бэлэдхэгдэhэн байха юм. Мүнөө энэ хүдэлмэри эхилэнхэй. Мүн түмэр замай станцинууд hэргээн баригдажа байна. КНР-эй хилэ хүрэтэр 40 километртэ рельснүүдые табиха газар үлэнхэй.

Джамму ба Кашмир гэжэ индийскэ штадай Премьер-Министрын мэдүүлгэ

ПАРИЖ, апрелиин 4. (ТАСС). Сринагарhаа (Джамму ба Кашмир гэжэ штадай столица) Франс Пресс агентствын корреспондентын мэдээсэhэнэй ёhоор, үсэгэлдэр штадай учредительнэ суглаан дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа, премьер-министр Гулям Мохаммед Бахши «Кашмирай хүн зоной дунда гайхал сошордолой ба урмаа таhаралгын оршон байдал үүдхэхые оролдоно» гэжэ Пакистан болон Холбоото Штадуудые гэмнэбэ.

«Гилгит гэжэ провинцида сэрэгэй ба агаарай базануудые байгуулха, мүн «сүлөөтэ Кашмирые» (Пакистанай эзэлhэн Кашмирай газарай зарим хуби.—**Ред.**) американска арсенал болгохо гэhэн Пакистанай ба Холбоото Штадуудай hэдэлгэ шанга сохилто абаха»,—гэжэ Бахши хэлэбэ.

Холбоото Штадууд болон Пакистан хадаа Джамму ба Кашмир гэжэ штадай мүнөөнэй правительствын байдалые hулаpуулхые оролдоно гэжэ премьер-министр заагаа. Джамму ба Кашмир гэжэ штадые Индитэй нэгэдүүлхэ тухай тус штадай хүн зоной болон учредительнэ суглаанай баталан абаhан шиидхэбэриие эрид шиидхэбэри гэжэ индийскэ парламентда үгэ хэлэхэ зуураа, Индиин премьер-министр Джавахарлал Неру тэмдэглээ гээд Бахши hануулба.

Японии профсоюзуудай генеральна соведэй мэдүүлгэ

ПЕКИН, апрелиин 4. (ТАСС). Японско радиогой мэдээсэhэнэй ёhоор Японии профсоюзуудай генеральна совет салин хүлhэ дээшэлүүлхын түлөө hара хахадай саада тээ ажалшадай эхилhэн тэмсэлэй дүнгүүдые гаргаха зуураа, промышленностиин зарим hалбариин хүдэлмэришэд өөhэдынгөө эрилтэнүүдые туйлажа шадаа гэжэ тэмдэглэбэ. Японско зарим предприятинуудай эзэд ажалшадай, жэшээнь, үмсын түмэр замай хүдэлмэришэдэй профсоюзуудай бүгэдэниитын федерацида, нүүрhэнэй промышленностиин хүдэлмэришэдэй профсоюзуудай японско федерацида болон бусад олон профсоюзуудтаородог ажалшадай салин хүлhэ дээшэлүүлхэ баатай болоо.

Өөhэдынгөө эрилтэнүүдые үшөө туйлажа шадаагүй байhан профсоюзууд, тусхайлбал, горнорудна промышленностиин хүдэлмэришэдэй профсоюзуудай бүхэяпонско федераци, саарhанай промышленностиин хүдэлмэришэдэй профсоюзуудай национальна федераци болон бусад профсоюзууд апрелиин 10-да тэмсэлэйнгээ зургаадахи үеые эхилхэ гэжэ профсоюзуудай генеральна совет шиидхэбэ.

Советскэ эрдэмтэд США-да ерэбэ

НЬЮ-ЙОРК, апрелиин 3. (ТАСС). Советскэ эрдэмтэд В. И. Векслер, М. А. Марков, В. П. Силин гэгшэд үсэгэлдэр Нью-Йорк ерэбэ. Ядерна физикын асуудалнуудаар жэл бүри болодог зургаадахи конференцидэ хабаадалсахаар тэдэнэр уригдаа. Энэ конференци Рочестерскэ университедтэ (Нью-Йорк штат) нээгдэхэ юм.

Корейн ажалай партиин III съездын урда тээ

ПХЕНЬЯН, апрелиин 4. (ТАСС). Байгша оной апрелиин хоёрдохи хахадта Корейн ажалай партиин гурбадахи съезд боложо, Центральна Комитедэй ба шалгалтын комиссиин тоосоото элидхэлнүүдые зүбшэн хэлсэхэ, ТПК-гэй Уставта хубилалта оруулха, партиин хүтэлбэрилхы органуудые hунгаха байна. КНДР-эй олониитэ зон Корейн ажалай партиин гурбадахи съездые ажалай ба политическэ үндэр дэбжэлтэтэйгээр угтажа байна. Барилганууд, заводууд, шахтанууд болон хүдөө ажахын кооперативуудта партийна съездын хүндэлэлдэ ажалай мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрээ. Олон арбаад шухала промышленна предприятинууд гурбан жэлэйнгээ түсэбые болзорhоонь урид дүүргэhэн тухайгаа мэдээсэбэ.

ТПК-гэй организацинууд съездэ бэлэдхэн, эмхидхэлэй ба политическэ ехэ хүдэлмэри ябуулна. Партийна эхин организацинуудта тоосоотоhунгуулиин суглаанууд, мүн городской ба уезднэ (районно) партийна конференцинүүд боложо үнгэрөө. Мүнөө провинцинуудай партийна организацинуудай конференцинүүд боложо байна.

Хитадта түрүүшын автомобильна завод баригдажа байна

ПЕКИН, апрелиин 4. (ТАСС). Синьхуа агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор, Хитадта түрүүшын автомобильна завод баригдажа байна. Чаньчунь городто баригдажа байhан энэ заводой хэдэн гол цехүүд hаяхан детальнуудые болон узелнуудые поточно аргаар үйлэдбэрилхэ туршалга хэжэ эхилбэ. Эдэ цехүүд автоматическа ба хахад автоматическа станогуудаар түхеэрэгдэнхэй.

Түсэбэй ёhоор, энэ завод түрүүшынгээ машинануудые КНР-эй национальна hайндэр—байгша оной октябриин 1 болотор бүтээн гаргаха юм.

Румынида хабарай полевой хүдэлмэри эхилээ

БУХАРЕСТ, апрелиин 4. (ТАСС). hүүлэй үдэрнүүдтэ ехэ дулаан боложо, Румыниин олонхи районуудта хабарай полевой хүдэлмэри эхилхэ арга олгобо. Темишоарска областьдо 22 мянга үлүүтэй гектар, Орадя областьдо 11 мянга үлүүтэй гектар тарилга хэгдээд байна. Тэрэшэлэн Клужеска, Сталинска, Констанцска, Хунедоарска болон бусад областьнуудта нилээд ехэ талмайда тараан таригдаба.

Мүнөө жэлдэ машинно-тракторна станцинуудай хэхэ полевой хүдэлмэринүүдэй хэмжээн 1955 онойхиhоо 29 процентээр ехэ байха юм. Машинно-тракторна станцинуудта шэнэ техникэ ерэжэ байна. МТС-үүд байгша ондо 1100 үлүүтэй трактор болон хүдөө ажахын бусад олон машинануудые абаха юм. Мүн гүрэнэй хүдөө ажахынууд шэнэ техникээр хангагдана. Гүрэнэй ажахынуудта газар хахалалгын ба тарилгын хүдэлмэринүүдэй 93—95 процентнь машинаар хэгдэхэ байна.

Ехэ саhанhаа хохидоhон Албаниин хүн зондо Советскэ Союзай туhаламжа

ТИРАНА, апрелиин 4. (ТАСС). Ехэ саhанhаа боложо, хохидолдо ороhон Албаниин хүн зондо туhаламжа үзүүлхын тула СССР-эй Улаан Хэрээhэнэй ба Улаан Хахад hарын обществонуудай Союзай Гүйсэдхэхэ комитет албанска Улаан Хэрээhэнэй мэдэлдэ 40 мянган түхэрит үгэбэ.

Албаниин Арадай Республикын Улаан Хэрээhэнэй президиум энэ туhаламжынь түлөө СССР-эй Улаан Хэрээhэнэй ба Улаан Хахад hарын обществонуудай Союзай Гүйсэдхэхэ комитедтэ баясхалан хүргэбэ.

Советскэ врачууд Кабул ерэбэ

КАБУЛ, апрелиин 4. (ТАСС). Профессорнүүд Г. П. Зайцев—делегациие толгойлогшо, И. И. Сперанский, Т. И. Ерошевский, В. И. Бодяжина гэгшэдhээ бүридэhэн советскэ врачуудай делегаци мүнөөдэр Кабул ерэбэ. Кабульска аэродром дээрэ айлшадые кабульска университедэй медицинскэ факультедэй декан д-р Керам-Уд-Дин болон медицинын бусад ажал-ябуулагшад, ВОКС-ын түлөөлэгшэ М. А. Богачев, СССР-эй посольствын хүдэлмэрилэгшэд угтаа.

Д-р Керам-Уд-Дин советскэ делегациин гэшүүдые халуунаар амаршалба. Кабулда байха зуураа, советскэ врачууд ороной медицинскэ эмхи зургаануудтай танилсаха, университедэй медицинскэ факультедэй студентнэр болон багшанарта хэдэ хэдэн лекци уншаха юм.

Атомна энергиин асуудалнуудаар консультативна комитедтэ

НЬЮ-ЙОРК, апрелиин 3. (ТАСС). Атомна энергиин асуудалнуудаар ООН-эй генеральна секретариин дэргэдэхи консультативна комитет үсэгэлдэр хүдэлмэреэ дүүргээ. Атомна энергиин талаар ерээдүйн уласхоорондын агентствын ООН-тэй харилсаа байгуулха тухай элидхэлые комитет хаража үзөөд, энэ элидхэлые баталаа. Атомна энергиие амгалан ажалда хэрэглэхэ тушаа уласхоорондын научна техническэ хоёрдохи конференциин тематика болон хүдэлмэрилхэ газар тухай асуудал комитедэй заседанинуудта уридшалан харагдаа.

Энэ асуудал консультативна комитедэй удаадахи сессидэ харагдажа үргэлжэлхэ юм.

Комитедэй хүдэлмэридэ СССР-эй, США-гэй, Англиин, Франциин, Канадын, Индиин түлөөлэгшэд хабаадалсаа. СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент В. С. Емельянов комитедэй хүдэлмэридэ СССР-hээ хабаадалсаа.

Индийско-польско худалдаа наймаанай хэлсээн

ДЕЛИ, апрелиин 4. (ТАСС). Үсэгэлдэр Делидэ Инди ба Польшын хоорондо худалдаа наймаанай хэлсээн баталагдаба. Индийскэ правительствын түлөөлэгшэдэй ба Польско Арадай Республикын гадаадын худалдаа наймаанай министерствын худалдаа наймаанай талаар хэлсээнүүдэй департаментын директор А. Волынскиин толгойлhон польско худалдаа наймаанай делегациин хоорондо хэгдэhэн хөөрэлдөөнүүдэй эсэстэ энэ хэлсээн баталагдаhан байна. Байгша оной апрелиин 1-дэ хүсэндөө ороhон энэ хэлсээн 1959 оной декабриин 31 болотор үргэлжэлхэ юм. Мүн хоёр оронуудай хоорондо экономическа, научна ба техническэ харилсаа саашадань үргэдхэхые энэ хэлсээн хараална.

Хоёр талын хоорондохи тоосоон индийскэ мүнгөөр хэгдэхэ юм.

Инди түмэрэй ба маргенцева руда, шеллак, сай, кофе, тамхи, хлопок, джут, ноhо, хлопчатобумажна бүд, гар уралалтын хэрэгсэлнүүд болон бусад зүйлнүүдые Польшодо худалдаха байна. Польша суднанууд, машинанууд, транспорт, электроаппаратура, цемент, булад болон бусад хэрэгсэлнүүдые Индидэ худалдаха юм.

Камбоджодо шэнэ правительство байгуулагдаба

НЬЮ-ЙОРК, апрелиин 3. (ТАСС). Пном-Пеньhээ юнайтет Пресс агентствын корреспондентын дамжуулhанай ёhоор, Камбоджын король Нородом Сурамарит правительство байгуулхыень Ким Титдэ даалгаа.

hаяхан тушаалhаа бууhан принц Нородом Сианук гэгшын правительствода Ким Тит премьер-министрын орлогшын тушаалые даажа байhан юм.

Ким Тит Камбоджhоо Вашингтондо байгаа посол Нонг Кимни гэгшые гадаадын хэрэгүүдэй министрээр томилоо гэжэ корреспондент мэдээсэнэ. Энээнhээ ондоо хубилалта кабинедтэнь болоогүй шахуу.

ПАРИЖ, апрелиин 3. (ТАСС). Пном-Пеньhээ Франс Пресс агентствын корреспондентын мэдээсэhэнэй ёhоор, Ким Титын байгуулhан правительствын мүнөөдэр Камбоджын национальна суглаанай баталха үедэ 49 хүн hайшааhан, 8 хүн арсажа голосоо үгэhэн байна, 12 хүн hаналаа баряа.

Аргентинын малшадай суглаан

БУЭНОС-АЙРЕС, апрелиин 4. (ТАСС). «Нотисиас графикас» газетын мэдээсэhэнэй ёhоор, Ла-Карлота городто малшадай суглаан боложо, тэрээндэ ороной хүдөө ажахын 150 ассоциациин түлөөлэгшэд хабаадалсаба. Суглаанда хабаадагшад алба налог доошолуулха, дотоодын, гадаадын дэлгүүр дээрэ мяха сүлөөтэйгөөр худалдаха эрхэ олгохо гэhэн эрилтэ табяа. Хилын саана, жэшээнь, Англида мяханай худалдагдадаг тухай тодорхой информаци үгэхыень суглаанда хабаадагшад Газартаряалангай ба малажалай министерствоhээ эриhэн байна. Юуб гэхэдэ, бии байhан мэдээнүүдэй ёhоор, Англида мяхан үнэгүй сэнгээр худалдагдана.

Нэгэ тонно аргентинскэ мяханай түлөө Холбоото Штадуудhаа 709 доллар абтадаг, харин тиихэдэ эрхим шанартай нэгэ тонно мяхан 400 доллароор Англида худалдагдана гэжэ Буэнос-Айрес провинциин түлөөлэгшэ Арнальдо Усич мэдүүлээ. Иимэ баримтануудhаа боложо, национальна дэлгүүрэй ехээр гарзада орохо ябадал гаргажа болохогүй гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

Зүбшэн хэлсэгдэhэн асуудалаар мэдүүлгын текст зохёохо ба малшадай национальна ассамблейдэ бэлэдхэхэ комисси суглаан дээрэ байгуулагдаа. Энэ ассамблей Пергамино городто апрелиин 14-дэ үнгэрэгдэжэ, малшадай национальна хүдэлөөе бүрин гүйсэд эмхидхэхэ байна.

Культурын асуудалаар уласхоорондын конференци зарлаха тухай

РИМ, апрелиин 4. (ТАСС). «Унита» газетын мэдээсэhэнэй ёhоор, Зүүн ба Баруун Европын оронуудай культурын ажал-ябуулагшадай Венецидэ уулзаха үедөө табиhан, «Тус тус оронуудай культура ба культурын саашанхи байдал» гэhэн темэтэйгээр уласхоорондын ехэ конференци зарлаха тухай дурадхалые культурын европейскэ обществын гүйсэдхэхэ комитет баталаа.

Энэ конференци 1957 ондо Венецидэ болохо юм.

Англида забастовко болоно

ЛОНДОН, апрелиин 4. (ТАСС). Пресс Ассошиэйшн агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор, салин хүлhэ дээшэлүүлхэ гэhэн эрилтыень предприятинуудай эзэдэй хантахые арсаhандань эсэргүүсэн, хэдэн мянган машина бүтээгшэд, электригүүд ба булад шудхагшад апрелиин 3-да 24 часай забастовко хэбэ.

Энэ забастовкодо 9 профсоюзуудай гэшүүд хабаадалсаа.

Австрида хүдэлмэригүйдэлгэ ургана

ВЕНА, апрелиин 4. (ТАСС). Тусхайта мэдээнэй ёhоор, Австрида мартын hүүлбагта 195419 хүдэлмэригүйшүүл бии байгаа гэжэ эндэ тэмдэглэгдэбэ. Энэ хадаа үнгэрэгшэ жэлэй мартын эсэстэ бии байhан хүдэлмэригүйшүүлhээ бүри олон байна.

Французска сэрэгүүд Алжир эльгээгдэнэ

ПАРИЖ, апрелиин 4. (ТАСС). Французска шэнэ бүлэг сэрэгүүдэй Алжир эльгээгдэhэн тухай «Пари-Пресс-Энтрансижан» газетэ мэдээсэнэ. Мүнөөдэр Дакарhаа «Диксмюд» гэжэ авианосец тэндэ ошоо. Мүн лэ энэ үдэр мянга шахуу солдадууд болон офицернүүдhээ бүридэhэн сэрэгэй ондоо отряд Алжир ошобо. Ойрын үдэрнүүдэй туршада үшөө 4 мянган французска сэрэгэйхид Алжир эльгээгдэхэ юм гэжэ газетэ бэшэнэ.

США-да хёо болобо

НЬЮ-ЙОРК, апрелиин 4. (ТАСС). Хэблэлэй мэдээсэhэнэй ёhоор, hүүлшын хоёр үдэрэй туршада США-гэй центральна хубида хүсэ ехэтэй hалхи шуурган болоо. Час соо 100 километр түргэнөөр үлеэhэн hалхин Хойто ба Урда Дакота, Висконсин, Айова, Миссисипи, Теннесси, Арканзас, Мичиган, Алабама штадуудта ехэ hандарал хэбэ. Олон зуугаад гэр, хэдэ хэдэн промышленна предприятинууд, электродамжуулгын лининүүд hандараа.

Хүсэд бэшэ мэдээнэй ёhоор, 44 хүн үхэhэн ба 450 үлүүтэй хүн шархатаhан байна.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-62, заместителя редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, партийной жизни, сельского хозяйства —47-59, пропаганды и переводи[..] культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская —32-67, бухгалтерия — 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00733. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак.